

วารสารที่ดิน

ปีที่ ๖๘ ฉบับที่ ๔ เดือน กรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๖๕

ใบสมัครสมาชิกวารสารที่ดิน

ใบสมัครสมาชิกรวมระเบียบคำสั่งกรมที่ดิน

“หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกองแผนงาน
ห้ามมิให้ผู้ใดนำไปเผยแพร่ก่อนได้รับอนุญาต”

คณะผู้จัดทำวารสารที่ดิน

เจ้าของ กองแผนงาน กรมที่ดิน

คณะกรรมการอำนวยการ

อธิบดี	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ	กรรมการ
รองอธิบดี	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนัก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกอง	กรรมการ
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
เลขาธิการกรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ : นางสาวปฐิมา ท่าทราย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวอัจฉรา อุ๋นใจ

กองบรรณาธิการ : นายณัฐพล ทิพยมนตรี

นางดวงรัตน์ จันทระประดิษฐ์ นายขวัญชัย อรัญเวช

นายประภัสร์ รื่นภาคเพชร นายสมบัติ ลาอ่อน

นายหริรักษ์ หัตถศาสตร์ นายวิชัย ทองฤทธิ์

นายสงวน มณีรัตนศักดิ์ นางสาวอนงค์นาถ กาญจนเพ็ญ

นางอนุช กาญจนาลัย ว่าที่ร้อยตรี จิรวุฒิ มหาชานิกะ

ฝ่ายศิลป์ : นางสาวพัทยา มีสมมนต์

นางสาวกมลพร ทักษิณาสถาพร นางสาวธนารัตน์ จ้างประเสริฐ

ฝ่ายจัดการ

นางสาวพรทิพย์ รัตนพันธ์ นางมณฑิต อุ๋นใจ

นางนิภารัตน์ รื่นภาคเพชร นางสาวจามจุรี วงศ์หาญรุ่งโรจน์

นายณัฐพล วิริยวัฒน์ นางสาวสุภาลักษณ์ ภารกุล

นางสาวประภาพร พิมพ์ปิง นางสาวพนิดา เต็งทับทิม

นางสาวสุจิตตรา กรณโคกกรวด

สถานที่ติดต่อ

กองแผนงาน กรมที่ดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๕๙

email : follow.land2559@gmail.com

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารที่ดิน

เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ

กรมที่ดินและบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

บทบรรณาธิการ

วารสารที่ดิน ปีที่ ๖๘ ฉบับที่ ๔ ประจำเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๖๕ ตรงกับวันแม่แห่งชาติ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานคำขวัญวันแม่แห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๕ ความว่า “พระคุณแม่ยิ่งใหญ่เกินใดเปรียบ จะหาใครมาเทียบยากจักหา ประพฤติดีด้วยใจกายวาจา ประกาศคุณมารดาต่อแผ่นดิน”

วารสารที่ดินฉบับนี้ได้นำบทความเกี่ยวกับ “ที่ดิน” หลายเรื่อง เช่น “การสร้างความสะดวกและความเป็นธรรมให้กับประชาชนผู้ขอรับบริการ ด้านงานรังวัดเฉพาะรายในสำนักงานที่ดิน” “พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบอย่างไร” รวมทั้งคำพิพากษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายจัดสรรที่ดินและกฎหมายอาคารชุด คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งเป็นการรวบรวมคำพิพากษาศาลปกครองในคดีต่าง ๆ ไว้ให้อ่านเข้าใจง่าย เพื่อให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินได้ศึกษาไว้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน รวมถึงประชาชนที่สนใจ

ในคอลัมน์เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน จะพาทุกท่านไปยัง ฮัลล์สตัดท์ (Hallstatt) สถานที่ที่ได้ชื่อว่า เป็นหมู่บ้านริมทะเลสาบที่สวยงามที่สุดในโลก และเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศออสเตรีย โดยกองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ให้พี่น้องชาวดิน และสมาชิกวารสารที่ดินได้ศึกษารวมถึงไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

ปฎิมา ท่าทราย
บรรณาธิการ

CONTENT สารบัญ ปีที่ ๖๘ ฉบับที่ ๔ เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๖๕

๔ คำขวัญวันแม่แห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๕

เรื่อน่ารู้...

- ๕ การสืบสาน รักษา และต่อยอด พระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ผ่านโครงการพระราชดำริ ตอนที่ ๓
- ๘ การสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้กับประชาชน ผู้ขอรับบริการ ด้านงานรังวัดเฉพาะรายในสำนักงานที่ดิน
- ๑๖ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบได้อย่างไร
- ๒๖ รวมข้อวินิจฉัยที่น่าสนใจของ สมท. และ สนส.
- ๓๐ คำพิพากษาที่เกี่ยวกับกฎหมายจัดสรรที่ดิน และกฎหมายอาคารชุด

ข้อคิด...

๓๒ สิ่งที่คุณทำ

หลักกฎหมายจากคดีปกครอง...

๓๓ เรียนรู้กฎหมายที่ดินเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง

คำคม...

๔๓/ ฟัง

หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง...

๔๔ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๑๕๐๘๘ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียม

จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการลดหย่อนค่าธรรมเนียม ๒ ฉบับ

ลานกวี...

๕๕ แม่

เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน...

๕๕ เทียว ชิม ช้อป...by Tootsy...ตอน “หยุดใจไว้ที่ Hallstatt”

ความรู้คู่สุขภาพ...

๕๘ ฝีดาษลิง (Monkeypox)...รู้ไว้ไม่กระทบ

ได้รู้ธรรมะ...

๖๑ ไม่ยึดมั่น แม้ใจที่เป็นกลาง

ภาพเล่าเรื่อง...

๖๒ ภาพผู้บริหาร ประจำเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม ๒๕๖๕

คำขวัญวันแม่แห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๕

“พระคุณแม่ยิ่งใหญ่เกินใดเปรียบ
จะหาใครมาเทียบยากจักหา
ประพฤติดีด้วยใจกายวาจา
ประกาศคุณมารดาต่อแผ่นดิน”

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
พระราชทานคำขวัญวันแม่แห่งชาติ ประจำปี ๒๕๖๕

การสืบสาน รักษา และต่อยอด พระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ผ่านโครงการพระราชดำริ ตอนที่ ๓

กองแผนงาน

หลายคนคงเคยเห็นตุ๊กตาที่ทำจากดินเหนียวเอามาปั้นเป็นรูปคน ผู้ชาย ผู้หญิงแต่งชุดไทย เด็กผู้ชายมัดจุก เด็กผู้หญิงซุ้มาก้านกล้วย การละเล่นแบบไทย หรือทำเป็นรูปผลไม้ของประเทศไทยเล็กๆ น่ารักๆ บ้านเรือนทรงไทย วัดวาอารามต่างๆ ตอนที่ผู้เขียนเห็นตุ๊กตาดินเหล่านี้ แอบคิดในใจว่า การจะปั้นได้แต่ละตัวนั้น คงต้องใช้เวลานาน เพราะทั้งขนาดที่เล็ก น่ารักตะมุตะมิ และรายละเอียดองค์ประกอบของคน ลัทธิ สิ่งของที่ปั้น คนที่ทำคงต้องมีความอดทน ใจเย็นและประณีตอย่างมาก เพราะเป็นงานที่ละเอียดอ่อน หากไม่ตั้งใจและอดทน คงไม่สามารถเก็บรายละเอียดต่างๆ ในชิ้นงานแต่ละชิ้นได้ประณีตอย่างที่เห็นเป็นแน่ ซึ่งมนุษย์อย่างผู้เขียน คงไม่สามารถทำได้อย่างแน่นอน ตอนที่เห็นผู้เขียนก็แอบคิด และอดที่จะยกย่องชื่นชมคนทำไม่ได้ และถ้าใครได้ไปท่องเที่ยวในบางจังหวัด ตามแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งจะเห็นว่า มีการนำแนวคิดตุ๊กตาดินปั้นเหล่านี้ มาทำเป็นของฝาก ของที่ระลึกจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งตุ๊กตาดินปั้นเหล่านี้ในแต่ละพื้นที่จะแสดงให้เห็นถึง อัตลักษณ์ ความเป็นมา วัฒนธรรมของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมได้เก็บเป็นความประทับใจ และระลึกถึงสถานที่เหล่านั้น

ผู้เขียนเชื่อว่าใครหลายคนคงเคยพบเห็นตุ๊กตาดินปั้นแบบที่เล่ามาในตอนต้น แต่หลายคนอาจจะไม่เคยรู้ และทราบมาก่อนว่า การปั้นตุ๊กตาดินดังกล่าว ก็เป็นหนึ่งในโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในฉบับนี้ ผู้เขียนจะนำทุกท่านไปเยี่ยมชมโครงการพระราชดำริ **“ศูนย์ตุ๊กตาชาววังบ้านบางเสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง”**

ศูนย์ตุ๊กตาชาววังบ้านบางเสด็จ อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง เป็นโครงการที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ตำบลนี้เดิมชื่อ บ้านวัดตาล ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น บ้านบางเสด็จ เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ เกิดอุทกภัยใหญ่ขึ้นที่จังหวัดอ่างทอง ซึ่งจังหวัดอ่างทองเป็นจังหวัดหนึ่งที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนเป็นประจำทุกปี และ

มีระยะเวลายาวนาน โดยในปีนั้น พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานสิ่งของ เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง ซึ่งสร้างความปลื้มปิติให้แก่ราษฎรเป็นอันมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการน้อมระลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านจึงได้เปลี่ยนชื่อจาก **“บ้านวัดตาล”** เป็น **“บ้านบางเสด็จ”** และในการเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนั้น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ได้ตามเสด็จด้วย ทำให้ทรงทอดพระเนตรเห็นความลำบากเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างเป็นปกติ ในช่วงที่ประสบกับปัญหาน้ำท่วม แต่เดิมพื้นที่ในแถบนี้มีอาชีพทำอิฐและเหลาไม้ก้านธูป เมื่อยามที่ฝนตกน้ำท่วมไม่สามารถเผาอิฐหรือตากธูปได้ ทำให้ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องการทำมาหากินช่วงหน้าฝน จึงทรงมีพระราชดำริว่า ควรจะมีอาชีพเสริมอย่างอื่น เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้พึ่งพาตนเองในช่วงที่ไม่สามารถเผาอิฐได้ โดยทรงคำนึงถึงความพร้อมของทรัพยากรธรรมชาติที่ชาวบ้านมีอยู่แล้ว คือ ดินเหนียวที่ใช้ทำอิฐ ประกอบกับทรงระลึกถึงตุ๊กตาไทยที่เรียกว่า **“ตุ๊กตาชาววัง”** ที่เริ่มจะหาได้ยากขึ้น เกือบจะสูญสิ้นไปหมดแล้ว หากจะฟื้นฟูกลับขึ้นใหม่ ก็น่าจะช่วยสืบสานศิลปหัตถกรรมแบบโบราณของประเทศไทยได้อีกทางหนึ่ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อาจารย์จากวิทยาลัยเพาะช่าง มาสอนปั้นตุ๊กตาชาววังให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยจัดตั้งโครงการปั้นตุ๊กตาไทยขึ้น ครั้งแรกมีผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๑๕๐ คน ฝึกสอนกันได้ ๓ เดือน เพื่อเป็นการสร้างอาชีพเสริม เพิ่มพูนรายได้ให้แก่ราษฎร และต่อมาได้จัดตั้งเป็น **“ศูนย์ตุ๊กตาชาววังบ้านบางเสด็จ อำเภอบำเหน็จ จังหวัดอ่างทอง”** ขึ้น

ศูนย์ตุ๊กตาชาววังบ้านบางเสด็จเป็นเรือนไทยทรงสูง ตั้งอยู่บริเวณหลังวัดท่าสุทธาวาสในพื้นที่ตำบลบ้านบางเสด็จ อำเภอบำเหน็จ จังหวัดอ่างทอง ภายในหมู่บ้านบางเสด็จแห่งนี้ นอกจากจะได้ชมทัศนียภาพอันร่มรื่นและสวยงามริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาแล้ว ยังสามารถชมการปั้นตุ๊กตาชาววังที่สวยงามจากบ้านเรือนราษฎรละแวกนั้นได้อย่างเป็นกันเอง มีการรวมกลุ่มในรูปแบบของสหกรณ์ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่ศูนย์ตุ๊กตาชาววังบ้านบางเสด็จ ซึ่งจะจัดให้สมาชิกมาสาธิตการปั้นตุ๊กตาชาววัง พร้อมทั้งจัดจำหน่ายในราคาที่ย่อมเยา ตุ๊กตาชาววังทำจากดินเหนียว แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและวัฒนธรรมประเพณีไทยต่าง ๆ เช่น การละเล่นของเด็กไทย วงมโหรีปี่พาทย์ สุภาพสตรีคำพังเพยไทย หรือรูปผลไม้ไทย

ศูนย์ตุ๊กตาชาววังบ้านบางเสด็จ เป็นชุมชนที่ขับเคลื่อนในโครงการชุมชนคุณธรรม **“เที่ยวชุมชน ยลวิถี”** โดยตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีทัศนียภาพโดยรอบร่มรื่นและสวยงาม เป็นอาคารทรงไทย ๒ ชั้น ชื่อว่า **“คุ้มสุวรรณภูมิ”** ชั้นบนจัดแสดงนิทรรศการของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ชั้นล่างเป็นที่ทำการของกลุ่มปั้นตุ๊กตาชาววัง

มีการจัดแสดงผลงาน และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาชาววัง พร้อมด้วยผลิตภัณฑ์ OTOP ของจังหวัดอ่างทอง ในราคาที่ย่อมเยา เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนแห่งนี้ได้อย่างยั่งยืน และเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ที่นักท่องเที่ยวสามารถชมการสาธิตปั้นตุ๊กตาชาววัง เรียนรู้การปั้นตุ๊กตาด้วยดินเหนียวที่แสดงให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและวัฒนธรรมประเพณีไทยต่าง ๆ นอกจากนี้ศูนย์ฝึกอาชีพตุ๊กตาชาววังแห่งนี้ นักท่องเที่ยวยังสามารถชมการปั้นตุ๊กตาชาววังได้ที่บ้านเรือนราษฎรในละแวกนั้นได้อย่างเป็นกันเอง เนื่องจากในแต่ละบ้านจะทำตุ๊กตาชาววังคนละแบบแตกต่างกันไป

เห็นได้ว่า พื้นที่ดำเนินโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงทุกแห่ง นอกจากจะเป็นสถานที่ที่ช่วยอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปหัตถกรรม สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและระบบนิเวศของประเทศ และช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นแล้ว ปัจจุบันพื้นที่โครงการพระราชดำริ ต่าง ๆ ยังพัฒนากลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของชุมชนและจังหวัดอีกด้วย ซึ่งเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมั่นคงเพิ่มมากขึ้น ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือช่วงเทศกาล ถ้าท่านผู้อ่านยังไม่รู้ว่าจะไปเที่ยวที่ไหนดี ผู้เขียนแนะนำให้ลองขับรถไป

เยี่ยมชมศูนย์ตุ๊กตาชาววังบ้านบางเสด็จ จังหวัดอ่างทอง หนึ่งในโครงการพระราชดำริ แห่งนี้ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก จะได้เป็นการช่วยเหลือพี่น้องประชาชนในพื้นที่ และได้สัมผัสกับพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมีพระราชดำริพระราชทานโครงการฯ ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ให้แก่พสกนิกรของพระองค์จนถึงทุกวันนี้

การสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้กับประชาชนผู้ขอรับบริการ ด้านงานรังวัดเฉพาะรายในสำนักงานที่ดิน

โดย เปลี่ยน แก้วฤทธิ์
รองอธิบดีกรมที่ดิน

จากแนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมาจะพบว่า ประเทศได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผ่านมาจากยุค ๑.๐ จนกระทั่งมาถึงยุค ๔.๐ มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ในขณะเดียวกันยังพบว่าปัญหาหลักที่ส่งผลให้การพัฒนาประเทศชะลอตัว คือคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ ที่ยังคงเป็นปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ สาเหตุหลักส่วนหนึ่งน่าจะมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ แนวนโยบายการพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ทั้งก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค และขาดความเชื่อมั่นในการบริการของหน่วยงานภาครัฐ

ในขณะเดียวกันปัจจุบันประเทศเข้าสู่ยุค Disruption Economy คือยุคที่โลกดิจิทัลเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเพราะเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องเร่งปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ต้องเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานทั้งหมด รวมถึงหันหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่รุนแรง รวดเร็ว และขยายวงกว้าง การเปลี่ยนแปลงนี้ ส่งผลให้เกิดผลกระทบในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมไปถึงวิถีชีวิตของผู้คน สังคมจะเปลี่ยนเป็นสังคมดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ประชากรโลกจะหันมาใส่ใจและใช้เทคโนโลยีอย่างจริงจัง

กรมที่ดินได้ตระหนักถึงแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ^๑ ที่มุ่งหวังการพัฒนาและยกระดับประเทศให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน และบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและมีรายได้สูง ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ด้วยการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในการให้บริการสาธารณะด้านต่าง ๆ และเน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ โดยยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” เป็นภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส การบริการได้มาตรฐาน เป็นระดับแนวหน้า รวมทั้งปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในยุค Disruption Economy ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการ มีการคิดค้นนวัตกรรมหรือกระบวนการทัศน์ใหม่ ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สู่กระบวนการสังเคราะห์แนวคิดของการให้บริการด้านการรังวัด ซึ่งประชาชนมาขอรับบริการปีละไม่น้อยกว่า ๔๐๐,๐๐๐ ราย จากสำนักงานที่ดินทั่วประเทศ ๔๖๑ สำนักงานพบว่า จากเดิมระยะเวลาการนัดรังวัด ตามที่ระบุไว้ในคู่มือประชาชนตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๔^๒ ในบางสำนักงานที่ดินมีระยะเวลาการนัดรังวัดยาวนานถึง ๑,๐๐๐ วัน ซึ่งในขณะเดียวกันกับบางสำนักงานที่ดินมีระยะเวลาการนัดรังวัดเพียง ๕๐ วัน กรมที่ดินจึงได้คิดค้นนวัตกรรมรวมถึงปรับกระบวนการทำงานเพื่อลดระยะเวลาการนัดรังวัดลง เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการด้านการรังวัดที่สะดวก รวดเร็ว เท่าเทียม เสมอภาคกันทั่วทั้งประเทศ อีกทั้ง คณะกรรมการขับเคลื่อน

^๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐

^๒ คู่มือประชาชน กรมที่ดิน กระบวนการ การรังวัดสอบเขต แบ่งแยก รวมโฉนดที่ดิน หรือตรวจสอบสวนเรื่องที่ แบ่งแยก รวม หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก)

การปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย Thailand ๔.๐ นำโดย ฯพณฯ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบกรอบการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย Thailand ๔.๐ เมื่อการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ใน ๒ ประเด็นหลักตามที่ รัฐมนตรีสุวิทย์ เมษินทรีย์ เสนอ^๓ ได้แก่ (๑) การปฏิรูประบบราชการ และ (๒) การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ โดยกรมที่ดิน ได้เสนอแผนการดำเนินงานโดยกำหนดเป็นมาตรการ ๒ ระยะ ดังนี้ คือ

(๑) มาตรการระยะสั้น (พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึง กันยายน ๒๕๖๑) ดังนี้

- การบริหารจัดการข้อมูลที่ดินในโปรแกรม LandsMaps ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ต้องระบุเลขโฉนดที่ดิน รวมทั้งเผยแพร่ผังแนเขตที่ดิน (Zoning) ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
- ลดระยะเวลานัดรังวัดเหลือ ๖๐ วันทั่วประเทศ ภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๑
- แก้ไขปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ภายในปี ๒๕๖๑
- เร่งประชาสัมพันธ์สร้างความรับรู้ให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

(๒) มาตรการระยะยาว ด้วยการเตรียมความพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์ด้านการรังวัด ด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียม (RTK GNSS Network) พัฒนาระบบการจองคิวรังวัดผ่านระบบ Internet การให้บริการด้านนิติกรรมต่างสำนักงานที่ดินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การรังวัดเฉพาะราย และการจัดทำรูปแปลงที่ดินทั่วประเทศ ด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียม (RTK GNSS Network) และการเดินสำรวจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียม (RTK GNSS Network)

ในส่วนของงานด้านการรังวัด เพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุมดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องนำสถิติที่ผ่านมาภาพรวมของการรังวัด มาใช้ประกอบการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยสถิติเกี่ยวกับงานด้านการรังวัดย้อนหลัง^๔ ปรากฏ ดังนี้

ปีงบประมาณ	ปริมาณงานรังวัดทั้งหมด (เรื่อง)	จำนวนช่างรังวัดเฉพาะที่ออกทำการรังวัด (คน)	เรื่องรังวัดเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน	งานเสร็จ (เรื่อง)	เรื่องรังวัดแล้วเสร็จเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน	ระยะเวลานัดรังวัดเฉลี่ย (วัน)
๒๕๕๑	๕๐๕,๖๙๕	๒,๑๓/๙	๑๔.๑๑	๓๕๕,๒๓๘	๑๓.๕๙	๓๓/
๒๕๕๒	๕๔๘,๔๖๘	๒,๒๓๘	๑๕.๐๐	๓๓๘,๔๔๓	๑๔.๐๙	๕๐
๒๕๕๓	๖๘๑,๙๙๖	๒,๓๐๐	๑๖.๓๘	๔๒๓,๘๐๘	๑๕.๓๖	๙๓/
๒๕๕๔	๖๐๕,๓๒๔	๒,๒๓๒	๑๕.๙๙	๔๑๒,๑๔๐	๑๕.๑๒	๑๑๖
๒๕๕๕	๕๘๕,๓๘๑	๒,๒๖๔	๑๕.๕๕	๓๙๓,๙๓๑	๑๔.๖๕	๑๒๔
๒๕๕๖	๕๘๕,๓๑๓	๒,๒๓๖	๑๖.๕๑	๔๑๕,๔๓๒	๑๕.๔๘	๑๒๙
๒๕๕๗	๕๔๕,๔๓๓	๒,๒๒๒	๑๖.๒๐	๔๐๓,๓๓๒	๑๕.๒๘	๑๑๑
๒๕๕๘	๕๕๒,๕๖๓	๒,๐๘๑	๑๖.๑๘	๓๙๓,๓๕๐	๑๕.๓/๕	๑๒๐
๒๕๕๙	๕๔๓,๑๔๒	๒,๒๐๒	๑๖.๖๐	๔๐๙,๔๒๕	๑๕.๔๙	๑๒๒
๒๕๖๐	๕๑๖,๒๘๐	๒,๔๖๘	๑๓.๓๕	๔๒๙,๑๓๓	๑๔.๕๙	๓/๓

^๓ รายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย THAILAND ๔.๐ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล

^๔ ที่มาของข้อมูลมาจากรายงานผลงานรังวัดประจำเดือน (ร.ว. ๑๙) ของสำนักงานที่ดินทั่วประเทศ โดยใช้ข้อมูลจากระบบ MIS หลังวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

จากสถิติปริมาณงานรังวัดย้อนหลังดังกล่าว พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ปริมาณงานรังวัดเพิ่มมากขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงร้อยละ ๕๒.๐๓ แต่จำนวนช่างรังวัดที่ออกทำการรังวัดเพิ่มขึ้นเพียง ๖๒ คน หรือร้อยละ ๒.๓ เท่านั้น จึงส่งผลให้ระยะเวลานัดรังวัดเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากตารางนี้ จะพบว่าจำนวนช่างที่ออกทำการรังวัดลดน้อยลงทุกปี ถึงแม้ว่าช่างรังวัดแต่ละคนจะเร่งออกทำการรังวัดให้มากขึ้นแล้วก็ตาม สังเกตได้จากเรื่องรังวัดเฉลี่ยต่อคนจะเพิ่มขึ้นในทุกปี แต่ก็ยังไม่ส่งผลให้ระยะเวลานัดรังวัดลดลงได้ ดังนั้น การใช้ข้อมูลในภาพรวมจึงยังไม่สามารถกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาค่าได้ จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงกลไกไปใช้ในรายสำนักงาน โดยสถิติระยะเวลานัดรังวัดและปริมาณงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ สรุปได้ดังนี้

เดือน/ปี พ.ศ.	ระยะเวลานัดรังวัด (วัน)			ปริมาณงาน (เรื่อง)	งานเสร็จ (เรื่อง)	คงเหลือ (เรื่อง)
	๑๕-๖๐	๖๑-๙๐	๙๐ วันขึ้นไป			
ตุลาคม ๒๕๕๙	๑๕๘	๘๕	๒๑๖	๑๖๖,๘๖๐	๓๕,๑๔๒	๑๓๑,๗๑๘
พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑๘๓	๙๓	๑๓/๙	๑๖๐,๓๙๓	๓๖,๔๓/๔	๑๒๓,๙๕๓
ธันวาคม ๒๕๕๙	๒๐๓	๑๐๔	๑๕๒	๑๕๓,๔๑๖	๓๔,๑๓/๐	๑๑๙,๒๘๖
มกราคม ๒๕๖๐	๒๑๙	๑๐๘	๑๓๒	๑๕๒,๓๔๔	๓๔,๙๓๕	๑๑๗,๔๐๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐	๒๔๐	๑๐๐	๑๑๙	๑๕๐,๖๕๙	๓๔,๓๔๒	๑๑๖,๓๑๗
มีนาคม ๒๕๖๐	๒๔๑	๑๓๓	๘๑	๑๕๘,๔๒๘	๔๒,๕๑๕	๑๑๕,๙๑๓
เมษายน ๒๕๖๐	๒๔๓	๑๕๓	๖๓	๑๔๙,๕๒๖	๓๔,๓/๓/๖	๑๑๕,๓/๕๐
พฤษภาคม ๒๕๖๐	๒๔๓	๑๖๐	๕๖	๑๕๓,๙๘๙	๔๐,๘๑๓	๑๑๓,๑๗๖
มิถุนายน ๒๕๖๐	๒๓/๓	๑๔๘	๓๔	๑๔๖,๕๘๕	๔๓,๘๓๓	๑๐๒,๗๕๒
กรกฎาคม ๒๕๖๐	๓๓๖	๑๐๘	๑๖	๑๓๑,๐๑๖	๓๘,๓๔๔	๙๒,๖๗๒
สิงหาคม ๒๕๖๐	๓๘๓	๖๕	๘	๑๒๓,๔๕๓	๔๒,๖๙๔	๘๐,๗๕๙
กันยายน ๒๕๖๐	๔๐๔	๕๐	๖	๑๐๘,๔๔๑	๓๖,๒๔๒	๗๒,๑๙๙

ดังนั้น เพื่อให้ครบองค์ประกอบของปัจจัยสำคัญของการบริหารตามทฤษฎี 4 M's เมื่อจัดการบุคลากร (Man) โดยการเกลี่ยช่างรังวัดภายในจังหวัด ส่งช่างจากส่วนกลางไปช่วยปฏิบัติงาน มีการบรรจุช่างรังวัดลงไปให้ครบตามกรอบอัตราค่าจ้าง และช่างรังวัดได้รับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน มีการจัดสรรงบประมาณ (Money) ให้เพียงพอในการจัดจ้างพนักงานราชการ ตำแหน่งธุรการช่างและมิ้งงบประมาณสำหรับช่างรังวัดจากส่วนกลางที่ไปปฏิบัติงาน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก และมีการจัดการ (Management) ที่ดี ด้วยการออกแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การตั้งคณะกรรมการดำเนินการบริหารจัดการงานรังวัดภายในจังหวัด การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานที่ดินกับศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน การคิดค้นแนวคิดโปรแกรมการรังวัดแบบกลุ่ม การนำระบบ RTK GNSS Network มาใช้ในการรังวัด สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) กรมที่ดินยังได้มีการจัดซื้อกล้องสำรวจแบบประมวลผล (Total Station) จำนวนรวม ๒๘๒ ชุด เครื่องลงที่หมายแผนที่จำนวน ๑๘๐ ชุด และเทปวัดระยะ จำนวน ๑๖๕ เส้น ซึ่งไม่รวมกับการจัดตั้งสถานีถาวรและจัดซื้อเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม เพื่อใช้ในการรังวัดด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียม แจกจ่ายให้กระจายไปยังสำนักงานที่ดินทั่วประเทศ

จากการรวบรวมสถิติผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการงานรังวัดของกรมที่ดิน สรุปได้ดังนี้

๑. กล้องสำรวจแบบประมวลผล มีอายุการใช้งานเกิน ๑๐ ปี เป็นจำนวนมาก (๑,๔๓๖ ตัว จากทั้งหมด ๒,๕๒๐ ตัว) สำนักงานที่ดินบางแห่งยังไม่จัดส่งคืนหรือจำหน่ายกล้องที่ชำรุด ส่งผลให้การขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้อทดแทน และ/หรือการส่งกล้องไปทดแทนทำได้ยาก

๒. เครื่องรับสัญญาณดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ (Rover) มีไม่เพียงพอกับจำนวนช่างรังวัด ซึ่งปัจจุบันบางสำนักงานมีอัตราส่วนช่างรังวัด ๓ คนต่อ Rover ๑ ชุด และสถานีรับสัญญาณดาวเทียมยังมีความหนาแน่นไม่พอ ส่งผลให้บางครั้งไม่สามารถรับสัญญาณได้ในขณะทำการรังวัด ต้องเดินทางไปซ้ำอีกครั้ง

๓. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ กรมที่ดินบรรจุช่างรังวัดที่มีคุณวุฒิการศึกษาจากสายงานช่างโยธา จึงขาดทักษะในด้านการรังวัดและทำแผนที่ จึงมีความจำเป็นอย่างสูงต้องให้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนลงไปปฏิบัติงานจริง และเมื่อลงไปแล้วยังคงต้องให้ช่างรังวัดรุ่นพี่สอนงานในขณะปฏิบัติงานจริงอีกระยะหนึ่งเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบที่เป็นความเสียหายต่อประชาชน

๔. ช่างรังวัดเกษียณอายุราชการ หรือมีการโยกย้าย และไม่มีผู้เดินทางไปปฏิบัติงานแทน รวมทั้งช่างรังวัดบางคนอายุมากไม่ยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือยอมรับแต่เรียนรู้ได้ช้า

๕. ระยะเวลาการส่งช่างรังวัดเฉพาะกิจไปช่วยงาน สิ้นสุดทุกเดือนกันยายนของทุกปี เมื่อช่างรังวัดจากส่วนกลางเดินทางกลับ ส่งผลให้ระยะเวลานัดรังวัดในช่วงต้นปีงบประมาณกลับไปยาวนานเช่นเดิม

๖. กรอบอัตรากำลังช่างรังวัดในสำนักงานที่ดินไม่สอดคล้องกับปริมาณงานรังวัดเกิดจริง โดยเฉพาะสำนักงานที่ดินในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากประเด็นปัญหาอุปสรรคที่พบ ส่งผลให้กรมที่ดินนำโดย นายเปลี่ยน แก้วฤทธิ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน ผู้กำกับดูแลสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการส่วน ของสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด ได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการรังวัดให้หมดไปอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อกล้องสำรวจแบบประมวลผล เพื่อทดแทนของเก่า โดยของบประมาณอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อัตราส่วนของช่างรังวัด ๑ คนกับกล้อง ๑ ชุด โดยเร็วที่สุด

๒. ตั้งงบประมาณจัดซื้อเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ (Rover) เพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับนโยบายการเพิ่มประสิทธิภาพการรังวัดด้วยระบบดาวเทียมที่กรมที่ดินโดยกองเทคโนโลยีทำแผนที่ กำหนด เพื่อสามารถทำการรังวัดได้อย่างครอบคลุมทั่วประเทศได้ทันที เมื่อมีการประกาศพื้นที่การรังวัดแบบแผนที่ชั้นหนึ่ง และเพื่อให้อัตราส่วนของช่างรังวัด ๑ คนกับเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม ๑ ชุด โดยเร็วที่สุด

๓. ให้กองการเจ้าหน้าที่วิเคราะห์เกลี่ยอัตราค่าจ้าง และเพิ่มอัตราค่าจ้างรังวัดของสำนักงานที่ดินให้สอดคล้องกับปริมาณงานรังวัดจริงในแต่ละพื้นที่

๔. ประสานกลุ่มพัฒนาระบบบริหารและผู้ตรวจราชการกรมที่ดิน ให้กำหนดหลักเกณฑ์/ตัวชี้วัดในการพิจารณาสมรรถนะผู้บริหารในสำนักงานที่ดิน ได้แก่ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด และหัวหน้าฝ่ายรังวัด

๕. เพื่อให้การบริหารจัดการงานรังวัดในสำนักงานที่ดินเกิดผลสัมฤทธิ์ในการให้บริการประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินจากการยื่นคำขอรังวัดที่ดิน ควรกำหนดหลักเกณฑ์/ตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินการของผู้บริหารงานรังวัด โดยให้มีการรายงานผลการลงนามในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่มีการแจกให้กับประชาชนในแต่ละเดือนด้วย

ในเบื้องต้นของการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะเวลานัดรังวัด พบว่าในเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ มีสำนักงานที่ดินที่ระยะเวลานัดรังวัด ๖๑-๙๐ และยาวนานเกิน ๙๐ วัน ถึง ๓๐๑ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๘ มีสำนักงานที่ดินที่ระยะเวลานัดรังวัด ๑๕-๖๐ วัน ตามเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรี

กำหนดเพียง ๑๕๘ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔๒ (จากสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยกทั้งหมด ในขณะนั้น ๔๕๙ สำนักงาน) กรมที่ดินจึงส่งช่างรังวัดเฉพาะกิจจากกรมที่ดิน ในสังกัดสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด รวม ๙๐ คน ลงไปช่วยปฏิบัติงานรังวัดในสำนักงานที่ดินที่มีระยะเวลานับตั้งวัดยาวนาน เมื่อสำนักงานที่ดินที่ช่างเฉพาะกิจชุดนี้ลงไปแล้ว ทำให้ระยะเวลานับตั้งวัดลดลง กรมที่ดินก็จะส่งช่างรังวัดโยกย้ายไปปฏิบัติงานยังสำนักงานที่ดินที่มีระยะเวลานับตั้งวัดยาวอื่น สับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน แต่ในทางกลับกันจากสถิติที่ปรากฏจะเห็นว่ากรมที่ดินสามารถลดระยะเวลานับตั้งวัดลงได้ตามเป้าหมายที่กำหนด แต่กลับส่งผลให้ปริมาณงานเสร็จลดน้อยลง เนื่องจากช่างรังวัดไม่มีเวลาที่จะส่งงานหรือทำงานหลังการทำการรังวัดให้แล้วเสร็จเพื่อส่งให้ฝ่ายทะเบียนดำเนินการต่อไป ดังนั้น หากจะแก้ไขปัญหาด้านการรังวัดเพื่อสร้างความเสมอภาคให้กับประชาชน ให้ประชาชนทุกคนได้รับโฉนดที่ดินมิใช่เพียงแค่ลดระยะเวลาการรังวัดเท่านั้น จำเป็นต้องเร่งรัดงานรังวัดค้างให้แล้วเสร็จเพิ่มขึ้นด้วย

การบริหารจัดการงานรังวัด เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและเร่งรัดงานรังวัดเฉพาะรายในสำนักงานที่ดินมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม รวมทั้งเป็นการสร้างความพึงพอใจต่อประชาชนผู้รับบริการ^๕ กรมที่ดินจึงได้มีคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๘๕/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการบริหารจัดการงานรังวัดเฉพาะรายระดับจังหวัด โดยมีเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดเป็นประธาน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา/ส่วนแยก หัวหน้าฝ่ายรังวัดสาขา/ส่วนแยก หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการที่ดิน เป็นอนุกรรมการ และหัวหน้าฝ่ายรังวัด สำนักงานที่ดินจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ในการบริหารจัดการงานรังวัดเฉพาะรายในพื้นที่จังหวัด ดำเนินการแก้ไขปัญหาและเร่งรัดงานรังวัดเฉพาะรายในสำนักงานที่ดิน ที่มีระยะเวลานับตั้งวัดนาน คิวรังวัดยาว ด้วยการตรวจสอบคัดแยกงานและบริหารระยะเวลานับตั้งวัดใหม่ โดยให้เกลี่ยช่างรังวัดภายในจังหวัดจากสำนักงานที่ดิน ที่มีระยะเวลานับตั้งวัดสั้น ไปช่วยสำนักงานที่ดินที่มีระยะเวลานับตั้งวัดยาว หรือให้ช่าง ๑ คน ปฏิบัติงานได้ ๒ สำนักงาน เพื่อให้ระยะเวลานับตั้งวัดภายในจังหวัดใกล้เคียงกัน และ/หรือนำวิธีนับตั้งวัดเป็นกลุ่มมาใช้ในการรังวัด โดยสำรวจค่าขอรังวัดที่ค้างระหว่างรอทำการรังวัดทั้งหมด แล้วทำการจัดกลุ่มค่าขอที่มีที่ดินที่อยู่ใกล้เคียงกัน นัดทำการรังวัดเป็นกลุ่ม หรือบริหารจัดการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งแก้ไขปัญหาทางค้างในมือช่างรังวัดไม่ให้เกิน ๒๐ เรื่องต่อคน ตามระเบียบของกรมที่ดินกำหนด

นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการการทำงานของ ๒ หน่วยงาน โดยให้สำนักงานที่ดินประสานงานกับผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ดำเนินการคัดแยกคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดินที่สามารถดำเนินการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินได้ ส่งมอบให้ศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินดำเนินการแทน การบูรณาการการทำงานของ ๒ หน่วยงานดังกล่าว อันได้แก่ช่างรังวัดของสำนักงานที่ดินและช่างรังวัดของศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน ซึ่งขึ้นตรงต่อสำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ ถือว่าเป็นคนละสายการบังคับบัญชา กรมที่ดินจึงได้มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกรมในพื้นที่เขตตรวจราชการเป็นผู้กำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบายของกรมที่ดินโดยเคร่งครัด รวมทั้งกำกับดูแลไม่ให้เกิดช่องว่างในแนวทางการปฏิบัติเพื่อเรียกผลประโยชน์อีกด้วย

เพื่อสนับสนุนการทำงานของสำนักงานที่ดิน นอกจากกรมที่ดินได้นำระบบการรังวัดด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียม (RTK GNSS Network) มาใช้ในการรังวัดแล้ว กรมที่ดินยังได้มีการคิดค้นโปรแกรมนัดรังวัดแบบกลุ่ม (SV Appoint) ที่พัฒนาจาก “โครงการนัดรังวัดแบบกลุ่มโดยใช้ข้อมูลทางด้าน GIS

^๕ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๔.๓/ว ๘๕๓ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙ เรื่อง การเร่งรัดงานรังวัดตามนโยบายกรมที่ดิน

ของสำนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์ สาขาสังขะ” ซึ่งได้รับรางวัลส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการกรมที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยโปรแกรมได้ถูกพัฒนาปรับปรุงให้สามารถ ใช้งานได้ง่าย โดยผู้ใช้ทั่วไปไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานการใช้โปรแกรมทางด้านสารสนเทศศาสตร์มาก่อน รวมทั้งสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาที่มีระยะเวลาบังคับวัดน้อย มีงานค้างในมือชำน้อย ยังได้ร่วมกันจัดทำ “โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน” โดยช่างรังวัดของสำนักงานที่ดินที่มีงานค้างในมือช่างจำนวนมาก เมื่อทำการรังวัด เสร็จแล้วสามารถส่งผลการรังวัดไปยังสำนักงานที่ดินที่มีงานค้างน้อย ให้ขึ้นรูปแผนที่และ/หรือจัดทำรายงาน การรังวัดให้ในเบื้องต้น แล้วส่งกลับมาเพื่อตรวจสอบและจัดทำรายละเอียดให้ครบถ้วน เพื่อสามารถส่งให้ หัวหน้างาน/ฝ่ายรังวัดตรวจ และเตรียมส่งให้ฝ่ายทะเบียนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ในส่วนของการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการรังวัดในภาพรวมของกรมที่ดิน นอกจาก การส่งช่างรังวัดเฉพาะกิจจากส่วนกลาง (สำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด) ไปสนับสนุนเปลี่ยนหมุนเวียน เพื่อช่วยงานในสำนักงานที่ดินที่มีระยะเวลาการรังวัดยาวปีละประมาณ ๙๐ คนแล้ว สำนักมาตรฐานและ ส่งเสริมการรังวัดได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดจ้างพนักงานจ้างเหมาบริการ ตำแหน่งธุรการช่าง จำนวน ๒๖๗ อัตรา ไปปฏิบัติงานในฝ่ายรังวัด เพื่อให้ช่างรังวัดได้ทำการรังวัดอย่างต่อเนื่อง ประสิทธิภาพ ไม่ต้อง เกลี่ยอัตรามาปฏิบัติงานด้านธุรการ อีกทั้ง กรมที่ดิน โดยกองการเจ้าหน้าที่ ได้มีการออกคำสั่งปรับเกลี่ยช่างรังวัด ในภาพรวมทั้งประเทศ และยังมีการเร่งบรรจุช่างรังวัดเพิ่มเติม รวม ๖๐๕ อัตรา (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒) ให้แต่ละสำนักงานที่ดินมีอัตรากำลังช่างรังวัดสมดุลกับปริมาณงาน เพื่อให้ช่างรังวัดบรรจุใหม่สามารถออกไป ปฏิบัติงานภาคสนามได้ทันทีเมื่อไปรายงานตัวยังสำนักงานที่ดิน กรมที่ดิน โดยสำนักมาตรฐานและส่งเสริม การรังวัด และกองฝึกอบรมยังได้จัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาทักษะความรู้ ให้ทั้งด้านระเบียบปฏิบัติและ การปฏิบัติงานรังวัดเสมือนจริงด้วย

ปัญหาอุปสรรคที่ท้าทายความสามารถในการแก้ไขระยะเวลานัดรังวัด พบว่าเมื่อพิจารณา ในรายสำนักงาน จะพบว่าระยะเวลานัดรังวัดที่ยาวนานที่สุดจะอยู่ในสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา/ส่วนแยก ของ ๓ จังหวัดในเขตชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส กรมที่ดินจึงได้จัดทำ “โครงการ จิตอาสาแก้ไขปัญหาดิรั้งวัด สำนักงานที่ดินในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” โดยส่งอาสาสมัครช่างรังวัดลงไปช่วยปฏิบัติงานใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผู้อาสา จำนวน ๑๓ ราย ลงไปปฏิบัติงาน รวม ๖ เดือน ซึ่งจากการดำเนินโครงการนี้ ส่งผลให้ระยะเวลานัดรังวัดของสำนักงานที่ดิน จังหวัดสาขาที่มีระยะเวลายาวนานที่สุด คือ ๓๐๐ วัน ลดลงเหลือไม่เกิน ๖๐ วัน จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

จากความมุ่งมั่นตั้งใจและความร่วมแรงร่วมใจของช่างรังวัด และผู้บริหารทุกระดับของ สำนักงานที่ดินทั่วประเทศ รวมไปถึงความตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ของงานที่มุ่งหวังให้ประชาชนได้รับการบริการ ด้านการรังวัดที่ดี มีประสิทธิภาพของผู้บริหารระดับสูงของกรมที่ดิน ดังจะเห็นได้จากการเร่งรัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อลดระยะเวลานัดรังวัด และลดงานค้างในมือช่าง ช่างรังวัดแต่ละคนจะมีผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย ๑๔-๑๖ เรื่อง ต่อคนต่อเดือน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมที่ดินกำหนด (มาตรฐาน ๑๒ เรื่องต่อคนต่อเดือน) ประกอบกับ ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ อธิบดี รองอธิบดี ผู้ตรวจราชการกรม ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการส่วน ที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านการรังวัดได้ร่วมการเดินทางไปสร้างขวัญและกำลังใจ พบปะหารือ เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามา ให้กับสำนักงานที่ดินทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง ส่งผลดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ระยะเวลานัดรังวัดเฉลี่ยจากเดิม ๑๒๓ วัน ลดลงเหลือ เฉลี่ยเพียง ๓๙ วัน ดังนี้ ระยะเวลานัดรังวัด ๑๕-๖๐ วัน จำนวน ๔๖๐ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ จากสำนักงานที่ดินจังหวัด สาขา ส่วนแยก ขณะนั้นรวม ๔๖๐ สำนักงาน สามารถลดงานค้างในมือช่างลงได้ คงเหลืองานที่ยังไม่ถึงวันรังวัดเพียง ๕๒,๘๙๘ เรื่อง (สถิติ ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๑)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระยะเวลาณัฏฐวัตรเฉลี่ย ๔๒ วัน ดังนี้ ระยะเวลาณัฏฐวัตร ๑๕-๖๐ วัน จำนวน ๔๓๙ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๒ ระยะเวลาณัฏฐวัตร ๖๑-๙๐ วัน จำนวน ๑๓ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓/ และระยะเวลาณัฏฐวัตร ๙๑ วันขึ้นไป จำนวน ๕ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑ จากสำนักงานที่ดินจังหวัด สาขา ส่วนแยก ขณะนั้น ๔๖๑ สำนักงาน และมีงานร้งวัดคงเหลือที่ยังไม่ถึงวันร้งวัดเพียง ๕๘,๕๕๔ เรื่อง ซึ่งในต้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมที่ดินประสบปัญหาการขาดอัตรากำลัง ส่งผลในเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ทำให้มีสำนักงานที่ดินที่มีระยะเวลาณัฏฐวัตร ๙๑ วันขึ้นไป มีมากถึง ๒๑๐ สำนักงาน กรมที่ดินจึงเร่งบรรจุช่างร้งวัดแทนผู้เกษียณอายุและอัตราว่างให้เต็มตามกรอบอัตรากำลังเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จนส่งผลให้ ณ สิ้นเดือนกันยายน ๒๕๖๒ ระยะเวลาณัฏฐวัตรเฉลี่ย ๔๒ วันดังกล่าว

และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ระยะเวลาณัฏฐวัตรเฉลี่ย ๔๐ วัน ดังนี้ ระยะเวลาณัฏฐวัตร ๑๕-๕๐ วัน จำนวน ๔๑๔ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙ ระยะเวลาณัฏฐวัตร ๑๕-๖๐ วัน จำนวน ๓๕ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๗.๖ และระยะเวลาณัฏฐวัตร ๖๑ วันขึ้นไป จำนวน ๑๒ สำนักงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๒ มีงานร้งวัดที่ยังไม่ถึงวันร้งวัด จำนวน ๖๐,๒๔๑ เรื่อง (สถิติของเดือนกันยายน ๒๕๖๓)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐบริการประชาชนโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางแล้ว ในสถานการณ์ปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของทุกคน รวมทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องเร่งปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ต้องเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานทั้งหมด ต้องเตรียมพร้อมและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของการพัฒนางานด้านการร้งวัด จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนในทุกด้าน เพื่อให้สามารถให้บริการประชาชนอย่างรวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม เสมอภาคอย่างยั่งยืน ดังนี้

๑. ปรับเปลี่ยนการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของช่างร้งวัด โดยการอบรมระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ให้อบรมแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom หรือถ่ายทอดผ่านระบบ Video Conference มีการอบรมเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการร้งวัด เช่น การใช้งานเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ (Rover) การฝึกบันทึกข้อมูลการร้งวัดด้วยกล้องฯ แทนการจดด้วยมือ การขึ้นรูปแผนที่บนคอมพิวเตอร์แบบพกพา เพื่อให้ประชาชนได้เห็นผลการร้งวัดทันทีในพื้นที่ รวมทั้งมีการจัดส่งช่างร้งวัดบรรจุใหม่กลับไปปฏิบัติงานในพื้นที่บ้านเกิดของผู้บรรจุใหม่ก่อน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเดินทาง และให้หัวหน้าฝ่ายร้งวัด/ช่างร้งวัดรุ่นพี่ เป็นผู้สอนงานในการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ และมีการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานด้วย

๒. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการร้งวัด เพื่อช่วยการปฏิบัติงาน เช่น พัฒนาระบบโปรแกรมงานบริหารงานช่าง โปรแกรมการร้งวัดแบบกลุ่ม โปรแกรมงานลงที่หมายแผนที่ในระบบดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาโปรแกรมงานร้งวัดให้ใช้งานได้บนโทรศัพท์แบบสมาร์ทโฟน และร่วมพัฒนาระบบการจองคิวการร้งวัดแบบออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตกับสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนสามารถกำหนดระยะเวลาการร้งวัดด้วยตนเอง ผ่านระบบ e-QLands

๓. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานร้งวัดในสำนักงานที่ดิน เพื่อพิจารณาสมรรถนะในการบริหารจัดการของเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ให้เป็นตัวชี้วัดที่มีผลงานเชิงประจักษ์ประกอบ การพิจารณาขึ้นเงินเดือน ซึ่งประกอบด้วย ๔ ประเด็นสำคัญ ๆ คือ การบริหารด้านระยะเวลาณัฏฐวัตร การบริหารด้านจำนวนเรื่องที่ช่างร้งวัดปฏิบัติงานแล้วเสร็จต่อคนต่อเดือน การบริหารจำนวนงานค้างในมือช่าง และการลงนามและแจกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้กับประชาชน

ซึ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) นี้ นอกจากกรมที่ดิน จะออกมาตรการ/แนวปฏิบัติในการป้องกันระมัดระวัง มิให้เจ้าหน้าที่ที่ออกปฏิบัติงานภาคสนามที่พบปะ ประชาชนโดยตรงติดเชื้อแล้ว ยังกำหนดให้ใช้วิกฤตเป็นโอกาส ในขณะที่ประชาชนเข้ามาขอรับบริการน้อย ให้ใช้เวลาว่างในการสะสมงานค้างในมือช่าง สะสมงานค้างกองกลาง สะสมงานรังวัดออกโฉนดที่ดินจาก หลักฐาน ส.ค. ๑ ที่ค้างค้ำมานานนับ ๑๐ ปี ให้แล้วเสร็จ

สุดท้าย คงต้องขอบคุณในการร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการรังวัด ทุกท่าน ที่มุ่งมั่นตั้งใจพัฒนา ปรับปรุงงานด้านการรังวัดของกรมที่ดิน ให้สามารถรักษามาตรฐานระยะเวลา การรังวัดในภาพรวมเฉลี่ยให้ไม่เกิน ๕๐ วัน เร่งสะสมงานค้างทั้งงานค้างในมือช่างและงานค้างกองกลาง รวมทั้งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด สาขา และส่วนแยกทุกท่าน ที่กำกับดูแล เร่งรัด และร่วมกันพิจารณาขานาม ในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เพื่อให้ประชาชนได้รับโฉนดที่ดิน สามารถนำไปต่อยอดในการดำรงชีวิตต่าง ๆ ได้ สร้างความเสมอภาค เป็นธรรม ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนต่อ องค์การกรมที่ดินอย่างสูงสุด และกรมที่ดินได้ใช้แนวคิดนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนางานและถือปฏิบัติงาน จนถึงปัจจุบัน

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดได้อย่างไร

โดย ว่าที่ ร.ต. จิราวุธ มหษานิกะ
นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักกฎหมาย
รักษาการในตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย
สำนักกฎหมาย กรมที่ดิน

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น หากเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำการโดยทุจริตย่อมเป็นที่แน่นอนว่า จะต้องรับผลของการกระทำของตนจากเหตุแห่งการทุจริตนั้น ไม่ว่าจะเป็นโทษทางวินัย โทษทางอาญา และทางแพ่ง แต่หากนอกเหนือจากการกระทำโดยทุจริตดังกล่าวแล้ว ย่อมไม่มีผู้ใดต้องการที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดความผิดพลาด แต่เนื่องจากมีเหตุปัจจัยหลายประการ บางครั้งการดำเนินงานจึงเกิดความผิดพลาดขึ้น เป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องรับผิดทางละเมิดและยอมกระทบกระเทือนต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดผู้หนึ่งในลำดับต่อมา ซึ่งความรับผิดของเจ้าหน้าที่ในทางละเมิดนั้นมีวิวัฒนาการจากเดิมก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ประเทศไทยปกครองในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยพระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจเด็ดขาดแต่เพียงพระองค์เดียว หน่วยงานของรัฐจึงถือว่าเป็นส่วนราชการของพระมหากษัตริย์และใช้อำนาจแทนพระมหากษัตริย์ เช่นนี้กรณีข้าราชการหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินงานทางปกครองจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชน การฟ้องให้ข้าราชการหรือหน่วยงานของรัฐรับผิดในการกระทำละเมิดของตนย่อมไม่อาจกระทำได้ตามหลักที่ว่า “พระมหากษัตริย์ไม่อาจกระทำผิดได้” (The king can do no wrong) เว้นแต่พระมหากษัตริย์จะทรงยินยอมให้เอกชนฟ้องร้องต่อศาลได้ แม้ในเวลาต่อมาเอกชนอาจฟ้องร้องให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดรับผิดเป็นการส่วนตัวได้ แต่ทั้งนี้เอกชนก็ยังคงไม่อาจฟ้องร้องให้หน่วยงานของรัฐรับผิดในการกระทำละเมิดได้ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐนั้นจะยินยอมเข้ามาเป็นคู่ความในคดี^๑ โดยหลักกฎหมายดั้งเดิมใน ร.ศ. ๑๒๙ กระทรวงยุติธรรมได้ออกกฎเสนาบดีที่ ๖๐ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๙ รับรองสิทธิของกระทรวงและกรมไว้ว่า เมื่อถูกฟ้องคดีแล้ว กระทรวงและกรมจะมาเป็นจำเลยหรือไม่ก็ได้ ศาลไม่มีอำนาจบังคับ ดังนั้น จึงเกิดปัญหาว่า ในเมื่อผู้เสียหายไม่อาจฟ้องกระทรวงและกรมได้เสียแล้ว จะฟ้องข้าราชการให้รับผิดเป็นส่วนตัวได้หรือไม่ ซึ่งศาลไทยในขณะนั้น ยึดตามหลักกฎหมายของอังกฤษในขณะนั้น คือ ต้องฟ้องคดีข้าราชการให้รับผิดเป็นส่วนตัว ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ และบรรพ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ โดยมีการบัญญัติเรื่องความรับผิดทางละเมิดไว้ในมาตรา ๔๒๐ ถึงมาตรา ๔๕๒ โดยมาตรา ๔๒๐ บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” ซึ่งมาตรา ๔๒๐ ดังกล่าว บัญญัติว่า ผู้กระทำละเมิดต้องเป็นผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายซึ่งศาลก็ได้นำหลักกฎหมายดังกล่าวมาใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่จึงต้องรับผิดต่อผู้เสียหายเป็นส่วนตัว^๒ ซึ่งผลจากการบังคับใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้กระทำความผิดในการปฏิบัติหน้าที่ มีดังต่อไปนี้

^๑ สุริยา ปานแป้น. คู่มือสอบกฎหมายปกครอง – พิมพ์ครั้งที่ ๗, – กรุงเทพฯ : วิญญูชน, พ.ศ. ๒๕๕๘, หน้า ๑๒๙

^๒ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, บันทึกเรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (เอกสารประกอบการพิจารณาคำร้องทุกข์ของนายวิชัย วิทยากุล), วารสารกฎหมายปกครอง เล่ม ๕, พ.ศ. ๒๕๒๙, หน้า ๒๗/๕ – ๒๘๓

๑. เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะตัวโดยลำพัง หากบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายฟ้องคดีต่อศาลให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งรับผิดชอบจากการกระทำละเมิด โดยหน่วยงานของรัฐไม่ได้เข้าร่วมรับผิดชอบ กล่าวคือ ทำให้เขาเสียหายเท่าไร ก็ต้องรับผิดชอบเท่านั้น แม้จะเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ หรือพลั้งเผลอ โดยไม่ได้ตั้งใจก็ตาม แต่กลับต้องมารับผิดเติมจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น

๒. หน่วยงานของรัฐสามารถฟ้องไล่เบี้ยได้เต็มจำนวนความเสียหาย กล่าวคือ เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายไปก่อน หรืออาจเกิดจากการชำระเงินตามคำพิพากษาที่เขาฟ้องให้หน่วยงานของรัฐร่วมรับผิดชอบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙^๗ หรือกรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอันเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น เจ้าหน้าที่การเงินยักยอกเงินค่าธรรมเนียม หรือเกิดเหตุลักทรัพย์ในสถานที่ราชการโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนที่รับผิดชอบได้ปล่อยปละละเลย จนเป็นเหตุให้เกิดเหตุลักทรัพย์ขึ้น ตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙^๘ เป็นต้น ซึ่งบางกรณีอาจเกิดจากความประมาทเลินเล่อพลั้งเผลอเพียงเล็กน้อย แต่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐเต็มจำนวนเช่นกัน

๓. หากมีกรณีเจ้าหน้าที่ร่วมกระทำผิดหลายคน แต่ละคนต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมโดยสิ้นเชิง เช่น กรณีออกโฉนดที่ดินโดยมิชอบเนื่องจากเป็นที่ดินที่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดิน อาจจะมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องหลายคน ซึ่งแต่ละคนย่อมมีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกัน แต่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายของหน่วยงานของรัฐตามหลักลูกหนี้ร่วมเต็มจำนวนความเสียหาย ตามนัยมาตรา ๒๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ “ถ้าบุคคลหลายคนจะต้องทำการชำระหนี้โดยทำนองซึ่งแต่ละคนจำต้องชำระหนี้สิ้นเชิงไซ้ แม้ถึงว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะได้รับชำระหนี้สิ้นเชิงได้แต่เพียงครั้งเดียว (กล่าวคือลูกหนี้ร่วมกัน) ก็ดี เจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้แต่ละคนใดคนหนึ่งสิ้นเชิงหรือแต่โดยส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือกแต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคน จนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิง” หมายถึง หน่วยงานของรัฐสามารถเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบในฐานะลูกหนี้ร่วมกันคนใดคนหนึ่งชำระค่าสินไหมทดแทนสิ้นเชิงเพียงคนเดียวก็ได้ แม้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบน้อยที่สุดในความเสียหายที่เกิดขึ้นก็ตาม

๔. หากยอมไม่ชำระเงินตามคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็อาจถูกฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายได้ เมื่อเป็นบุคคลล้มละลายแล้ว

^๗ มาตรา ๙ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

^๘ มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

ยอมขาดคุณสมบัติในการเป็นข้าราชการต่อไป ตามนัยมาตรา ๓๖ ข. (๖) ^๕ มาตรา ๖๓ ^๖ และมาตรา ๑๑๐ (๓) ^๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จากการใช้หลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้บังคับหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างมาก การนำหลักกฎหมายแพ่งที่ใช้บังคับระหว่างเอกชนกับเอกชนที่กระทำละเมิดกันมาใช้ในการกระทำละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในผลละเมิดเสมอไปนั้น ได้ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพราะการงานที่ทำการเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของรัฐ แต่ในระบบนั้นกลับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัวเสมอไป โดยรัฐไม่มีส่วนรับผิดชอบใดๆ เลย เว้นแต่เป็นการรับผิดชอบไปก่อนแล้วไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในภายหลัง อันมีผลเสียต่อระบบการดำเนินงานของราชการอยู่มาก กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่สุจริตและมีความซื่อสัตย์สุจริตก็อาจตัดสินใจผิดโดยสุจริตหรือประมาทเลินเล่อเพียงเล็กน้อย ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลละเมิดและต้องรับผิดชอบโดยหลักเสี่ยงไม่ได้และความรับผิดชอบดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลเสียหายมากได้ง่าย ตามขนาดการบริหารและความรับผิดชอบของรัฐ นอกจากนั้น เงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ได้รับอยู่ไม่อาจทำให้เป็นสัดส่วนกับความรับผิดชอบได้ เพราะการกำหนดเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นไปตามความเหมาะสม แต่การงานของรัฐมีขอบข่ายกว้างขวางและอาจก่อให้เกิดความเสียหายจำนวนมากก็ได้ ซึ่งจะมีผลทำให้เจ้าหน้าที่ตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ไต่ยาก และอาจมีแนวโน้มไปในทางที่ไม่ยอมตัดสินใจหรือใช้เวลาสร้างแนวทางเอาตัวรอดเพื่อป้องกันความรับผิดชอบ อันจะทำให้การดำเนินงานต่างๆ ของราชการต้องล่าช้าออกไปและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ^๘

การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหลายคนที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเสียหายต้องรับผิดชอบร่วมกันในฐานะลูกหนี้ร่วมกัน อาจเกิดปัญหาความรับผิดชอบสูงเกินกว่าการกระทำได้ เช่น หากหน่วยงานของรัฐไม่สามารถบังคับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่นซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้แล้ว ภาระการชดเชยค่าสินไหมทดแทน ก็จะตกอยู่แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐคนที่เหลืออยู่ และถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นไม่สามารถรับภาระชดเชยค่าสินไหมทดแทนเช่นนั้นได้ ก็ต้องฟ้องคดีเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นให้เป็นบุคคลล้มละลายและต้องออกจากราชการไปในที่สุดซึ่งจะรุนแรงยิ่งกว่าการดำเนินการทางวินัยเสียอีก ^๙

^๕ มาตรา ๓๖ ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนต้องมีคุณสมบัติทั่วไป และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้
ข. ลักษณะต้องห้าม

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

^๖ มาตรา ๖๓ ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือมีลักษณะต้องห้าม โดยไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๓๖ หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นโดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ตามมาตรา ๖๒ อยู่ก่อนก็ดี มีกรณีต้องหาอยู่ก่อนและภายหลังเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเนื่องจากกรณีต้องหานั้นก็ดี ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ผู้นั้น และถ้าการเข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้วให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

^๗ มาตรา ๑๑๐ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๓) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๓๖ ก. (๑) หรือ (๓) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ ข. (๑) (๓) (๖) หรือ (๗)

^๘ ชัยวัฒน์ แสงวงศ์. ความรับผิดชอบของรัฐ : ความรับผิดชอบทางละเมิดและความรับผิดชอบโดยปราศจากความผิด. - - กรุงเทพฯ : วิทยุชน, พ.ศ. ๒๕๖๓, หน้า ๑๔๒

^๙ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๒), หน้า ๑๔๒

ต่อมาจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ขึ้นบังคับใช้ โดยมีหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวความว่า “เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือการที่เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐนั้น หาได้เป็นไปเพื่อประโยชน์อันเป็นการเฉพาะตัวไม่ การปล่อยให้ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ปฏิบัติงานในหน้าที่และเกิดความเสียหายแก่เอกชนเป็นไปตามหลักกฎหมายเอกชนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นการไม่เหมาะสมก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดในการกระทำต่าง ๆ เป็นการเฉพาะตัวเสมอไป เมื่อการที่นำไปให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกเพียงใดก็จะมีภาระฟ้องไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่เต็มจำนวนนั้น ทั้งที่บางกรณีเกิดขึ้นโดยความไม่ตั้งใจหรือความผิดพลาดเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนั้น ยังมีการนำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมในระบบกฎหมายแพ่งมาใช้บังคับ ให้เจ้าหน้าที่ต้องร่วมรับผิดในการกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้อื่นด้วย ซึ่งระบบนั้นมุ่งหมายแต่จะได้เงินครบโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมที่จะมีต่อแต่ละคน กรณีเป็นการก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่และยังเป็นการบั่นทอนกำลังใจขวัญในการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้วย จนบางครั้งกลายเป็นปัญหาในการบริหารเพราะเจ้าหน้าที่ไม่กล้าตัดสินใจดำเนินงานเท่าที่ควร เพราะเกรงความรับผิดชอบที่จะเกิดแก่ตน อนึ่ง การให้คุณให้โทษแก่เจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่ยังมีวิธีการในการบริหารงานบุคคลและการดำเนินการทางวินัยกำกับดูแลอีกส่วนหนึ่ง อันเป็นหลักประกันมิให้เจ้าหน้าที่ทำการใด ๆ โดยไม่รอบคอบอยู่แล้ว ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดทางละเมิดในการปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะเมื่อเป็นการจงใจกระทำเพื่อการเฉพาะตัวหรือจงใจให้เกิดความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น และให้แบ่งแยกความรับผิดของแต่ละคนมิให้นำหลักลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของรัฐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” จากหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติดังกล่าว มิได้มุ่งเน้นเพียงเพื่อให้ได้รับชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้ครบถ้วนตามหลักที่ว่า “เงินหลวง ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” ดังเช่นอดีตแต่อย่างใด หากแต่เน้นถึงความเป็นธรรมในความรับผิดของค่าสินไหมทดแทนของแต่ละรายบุคคลในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์

แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้ยกเลิกหลักเกณฑ์ความรับผิดทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ทั้งหมด แต่ในเรื่องใดที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้กำหนดไว้ ก็ยังคงใช้หลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น มาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ แต่การกระทำอะไร จะเป็นละเมิดหรือไม่นั้น พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติไว้ จึงต้องใช้หลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรา ๔๒๐ ซึ่งให้ความหมายของคำว่า “ละเมิด” ไว้ว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” ดังนั้น เมื่อวินิจฉัยว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นละเมิด จึงค่อยมาพิจารณาหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไปว่า ระหว่างเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น และรับผิดมากน้อยเพียงใด แต่ละฝ่ายจะมีสิทธิไล่เบี้ยหรือเรียกร้องให้อีกฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบได้หรือไม่เพียงใด^{๑๐}

^{๑๐} ประณัย วณิชชานนท์, หลักกฎหมายและคดีปกครอง : เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่. – กรุงเทพฯ : บจก. โรงพิมพ์เดือนตุลา, พ.ศ. ๒๕๖๒, หน้า ๑๒

หลักเกณฑ์แห่งความเป็นธรรมตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่มีเพิ่มขึ้นจากการใช้หลักเกณฑ์ความรับผิดทางละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เดิม ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙^{๑๑} โดยพิจารณาได้ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๘ วรรคแรก “ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง”

การที่เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐนั้น ประการแรกผลแห่งละเมิดเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งจะต้องกระทำให้ไปในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น มิใช่เป็นการเฉพาะตัว ตามนัยมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙^{๑๒} และจะต้องเป็นการกระทำโดยจงใจ หรือการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ดังนี้

(๑) การกระทำโดยจงใจ หมายถึง การกระทำโดยรู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตนถ้ารู้สำนึกว่าการกระทำนั้นจะก่อความเสียหายแก่ผู้อื่นก็เป็นการกระทำโดยจงใจแล้ว ส่วนผลเสียหาย จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดย่อมไม่สำคัญ^{๑๓}

เช่น นาย ก. ทำร้ายร่างกายนาย ข. เท่ากับการกระทำโดยเจตนาหรือตั้งใจทำร้ายร่างกาย นาย ข. หรือกรณี กรมชลประทานไม่มีอำนาจที่จะบุกรุกหรือยึดถือครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดี โดยที่ยังไม่ได้ดำเนินการเวนคืนที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือได้มีการตกลงซื้อขายที่ดินของผู้ฟ้องคดี ฉะนั้น การที่กรมชลประทานเข้าไปขุดลอกขยายลำห้วยและก่อสร้างถนนเลียบลำห้วย รุกล้ำที่ดินของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำโดยจงใจต่อผู้ฟ้องคดีให้ได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน^{๑๔} (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๒๔/๒๕๕๖) หรือกรณีเจ้าหน้าที่การเงินยกยอกเงินค่าธรรมเนียมไปโดยทุจริตก็เป็นการกระทำโดยจงใจเช่นกัน

(๒) การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่แตกต่างจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐนั้น จะใช้มาตรฐานของการประมาทเลินเล่อตามประมวล

^{๑๑} มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

^{๑๒} มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

^{๑๓} จิตติ ดิงศรัทีย, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ มาตรา ๓๕๔ ถึงมาตรา ๔๕๒, พิมพ์ครั้งที่ ๔, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พ.ศ. ๒๕๕๓, หน้า ๑๓/๔

^{๑๔} ประณัย วณิชชานนท์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๑๐), หน้า ๑๓

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นต้องรับผิดชอบได้ การกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะต้องถึงขนาดเป็นการกระทำประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงย่อมต้องผ่านหลักเกณฑ์ของการประมาทเลินเล่อมาก่อน ซึ่งการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ หมายถึง การกระทำโดยไม่จงใจ แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลโดยทั่วไปในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีความระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้แต่ไม่ได้ใช้ให้เพียงพอ เช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๗/๑/๒๕๕๖ หากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (กรมที่ดิน) ใช้ความรู้ความชำนาญและความรอบคอบในการตรวจสอบที่ดิน ส.ค. ๑ ที่นาย ช. ขอบอกโฉนดที่ดิน ย่อมพบว่า นาย ช. มิได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว หากแต่มีสภาพเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่และเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งไม่อาจออกโฉนดที่ดินให้ได้ การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกโฉนดที่ดินดังกล่าวให้แก่ นาย ช. จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินนั้นจากนาย ช. แต่ต่อมา มีการเพิกถอนโฉนดที่ดินดังกล่าว ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่อาจใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ กรณีจึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๖๙๖/๒๕๕๖ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (กรมที่ดิน) ออกโฉนดที่ดินแก่ที่ดิน น.ส. ๓ ก. ของนาย ช. ไปแล้ว น.ส. ๓ ก. ฉบับดังกล่าวจึงเป็นอันยกเลิกไม่อาจใช้สิทธิได้อีกต่อไป แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้ขีดคร่อมและลงชื่อกำกับไว้เป็นหลักฐานใน น.ส. ๓ ก. ตามระเบียบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทั้งเมื่อผู้ฟ้องคดีขอคัดสำเนา น.ส. ๓ ก. ฉบับนี้พร้อมทั้งขอให้เจ้าหน้าที่รับรองว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้องตรงกับต้นฉบับ นาง ย. เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับรองสำเนาถูกต้องใน น.ส. ๓ ก. ดังกล่าว ทำให้ผู้ฟ้องคดีหลงเชื่อว่า น.ส. ๓ ก. นั้นมีอยู่จริง จึงนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินแปลงนี้ขายทอดตลาด แต่ความจริงที่ดินดังกล่าวมีการโอนกรรมสิทธิ์หลังออกโฉนดที่ดินไปหลายทอดแล้ว ถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประมาทเลินเล่อกระทำต่อผู้ฟ้องคดีโดยผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหาย^{๑๕} เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือบุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายตามนัยมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙^{๑๖} ส่วนใหญ่ศาลจะพิจารณาว่าการกระทำของหน่วยงานของรัฐเป็นการกระทำละเมิดหรือไม่ โดยใช้หลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ เป็นเกณฑ์ ซึ่งในส่วนของการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการกระทำโดย “ประมาทเลินเล่อ” หรือไม่นั้น คงพิจารณาระดับของความประมาทเลินเล่อเพียงระดับเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิไล่เบี่ยเอาจากเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น จะต้องพิจารณาระดับของความประมาทเลินเล่อเป็น ๒ ระดับ คือ “ประมาทเลินเล่อธรรมดา” และ “ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” โดยหน่วยงานของรัฐจะไล่เบี่ยเอาจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดด้วยความประมาทเลินเล่อได้ก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น^{๑๗} มีปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า โดยที่การกระทำโดยประมาทเลินเล่อนั้น มาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่ได้กล่าวถึง ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไว้ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร แต่เป็นที่แน่นอนว่าการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงย่อมเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างไม่ต้องสงสัย แต่ที่ต้องพิจารณาถึงเรื่องของ การประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เพราะพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบในการที่ดินได้กระทำละเมิดต่อเมื่อได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกระทำด้วยความจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น

^{๑๕} สุริยา ปานแป้น, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๑) หน้า ๑๔๑

^{๑๖} มาตรา ๕ หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

^{๑๗} สุริยา ปานแป้น, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๑) หน้า ๑๔๒

อย่างไรเป็น “ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” ย่อมอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป แต่พอที่จะให้ความหมายของคำว่าประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงได้ว่า มีลักษณะไปในทางที่ “บุคคลนั้นได้กระทำให้โดยขาดความระมัดระวังที่เพียงพอไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก” เช่น เจ้าหน้าที่การรถไฟไม่นำแผงมาปิดกั้นถนนในขณะที่ขบวนรถไฟจะแล่นผ่าน เป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเป็นนิติกรรู็ได้ว่า ถ้ามิได้ใช้สิทธิเรียกร้องภายในเวลาที่กำหนด คดีเป็นอันขาดอายุความ แต่กลับปล่อยปละละเลยไม่รีบดำเนินการ เร่งรัดและติดตาม เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหลักฐานไปส่งให้พนักงานอัยการดำเนินคดีจนเป็นเหตุให้ขาดอายุความ ถือได้ว่า นิติกรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง^{๑๘}

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๘ วรคแรก แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังกล่าว ได้ให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นจากหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบหน่วยงานของรัฐก็ต่อเมื่อได้กระทำการโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น แม้หน่วยงานของรัฐจะได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกไป โดยศาลได้พิจารณาแต่เพียงว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นได้กระทำการโดยประมาทเป็นเหตุให้บุคคลภายนอกนั้นได้รับความเสียหาย และต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก็ตาม

๒. หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๘ วรคสอง “สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง จะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้” ซึ่งถือได้ว่าเป็นการบัญญัติถึงหลักการที่ตรงกันข้ามกับแนวคิดที่ว่า “เงินหลวง ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” และกระบวนการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดแบบเหมาเข่ง หรือเห็นว่าทุกคนควรรับผิดชอบเท่า ๆ กัน แต่หลักการตามวรรคสองเป็นการคำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับชั้นและระดับความรับผิดชอบ รวมถึงสภาพร้ายแรงแห่งการกระทำ เช่น กรณีพลั้งเผลอโดยไม่ตั้งใจทั้งที่ระมัดระวังแล้วกับการปล่อยปละละเลยซึ่งความร้ายแรงแห่งการกระทำย่อมแตกต่างกัน หรือการที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการทุจริต แต่ต้องรับผิดชอบในฐานะผู้บังคับบัญชาที่ไม่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา^{๑๙} หรือแต่พยายามติดตามตรวจสอบและเสนอความเห็นให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปทราบ และแก้ไขปัญหาล่วงแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาไม่เอาใจใส่แก้ไข^{๒๐} หรือได้พยายามแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น^{๒๑} หรือผู้ใต้บังคับบัญชาใช้วิธีการทุจริตที่แยบยลซึ่งยากแก่การตรวจสอบ^{๒๒} อีกทั้งการมุ่งหมายแต่จะได้เงินครบโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมที่จะมีต่อแต่ละบุคคลย่อมไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ อีกทั้งยังบั่นทอนขวัญและกำลังใจในการทำงาน กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ที่สุจริตและมีความขยันหมั่นเพียรก็ยิ่งอาจตัดสินใจผิดโดยสุจริตหรือประมาทเลินเล่อเพียงเล็กน้อย ก่อให้เกิดผลละเมิดและต้องรับผิดชอบโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่อาจก่อให้เกิดผลเสียหายได้มาก แต่เงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ได้รับไม่สัมพันธ์กับสัดส่วนแห่งความรับผิด

ดังนั้น หลักเกณฑ์ตามนัยมาตรา ๘ วรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นหลักประกันในความเป็นธรรมในการพิจารณาให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งผู้ใดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ต้องพิจารณาจากความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี

^{๑๘} ประนัย วณิชชานนท์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๑๐). หน้า ๑๔

^{๑๙} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓/๔๔/๒๕๕๕

^{๒๐} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๓/๑/๒๕๕๓

^{๒๑} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๘๖/๒๕๕๓

^{๒๒} ประนัย วณิชชานนท์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๑๐). หน้า ๓๖

เป็นเกณฑ์ และไม่ต้องคำนึงว่าจะต้องได้รับخذใช้ค่าสินไหมทดแทนครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับ ความเสียหายแต่อย่างใด แต่ให้พิจารณาถึงความเป็นธรรมและเหมาะสมเป็นเกณฑ์ เช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๔๒๖/๒๕๖๐ ผู้ฟ้องคดีได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ธุรการ งานสารบรรณ งานพัสดุและสัญญา งานการเงินและบัญชี ให้ปฏิบัติงานตามระเบียบของทางราชการ ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมมีหน้าที่ต้องควบคุมและตรวจสอบการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายให้ครบถ้วน ถูกต้อง โดยในแต่ละวัน ผู้ฟ้องคดีควรจะต้องตรวจสอบใบรายงานเงินคงเหลือประจำวันร่วมกับเอกสารหลักฐานต่างๆ เพื่อจะเป็นการตรวจสอบว่า นาง ม. ได้นำเงินส่งครบถ้วนตรงกับยอดที่ระบุไว้ในสำเนาใบเสร็จรับเงิน อันเป็นการควบคุมและกำกับตรวจสอบตามลำดับการบังคับบัญชาด้วย แต่ผู้ฟ้องคดีกลับตรวจสอบเฉพาะใบรายงานเงินคงเหลือประจำวันเพียงอย่างเดียว โดยไม่ตรวจสอบตัวเงินกับสำเนาใบเสร็จรับเงินกับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจสอบสำเนาใบเสร็จรับเงินกับรายงานสรุปยอดหลังใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้ายของแต่ละวัน ในขณะที่นาง ม. ในใบนำส่งเงินหรือในใบรายงานเงินคงเหลือ ซึ่งในแต่ละวันมีจำนวนสำเนาใบเสร็จรับเงินไม่มาก ซึ่งสามารถกระทำได้โดยง่ายและอยู่ในวิสัยที่ผู้ฟ้องคดีสามารถกระทำได้ในแต่ละวัน แต่กลับปล่อยปละละเลยให้นางสาว จ. หัวหน้างานการเงินและบัญชี มอบหมายหน้าที่ให้นาง ม. รับผิดชอบทำหน้าที่รับเงินรายได้ ลงบัญชีและสรุปยอดเงินคงเหลือประจำวันโดยมิได้มีการควบคุมและตรวจสอบอย่างใกล้ชิด จึงเป็นช่องทางให้นาง ม. ทุจริตได้โดยง่าย พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ทำให้กรมทางหลวงได้รับความเสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อกรมทางหลวง แม้ผู้ฟ้องคดีมิใช่ผู้กระทำการทุจริต แต่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่กรมทางหลวง ตามมาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยเมื่อนาง ม. ได้นำเงินที่ยักยอกไปบางส่วนมาคืนให้แก่กรมทางหลวง จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท จึงเหลือความเสียหายจำนวน ๒,๐๔๓,๖๔๐ บาท และแม้ผู้ฟ้องคดีจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีไว้โดยเฉพาะ แต่ผู้ฟ้องคดียังคงมีหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบงานสารบัญญานพัสดุและสัญญาอีกด้วย ทำให้มีภาระในความรับผิดชอบหลายด้าน และเมื่อได้รับรายงานการทุจริตจากหัวหน้างานการเงินและบัญชี ผู้ฟ้องคดีได้รายงานการทุจริตดังกล่าวให้รองผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงที่ ๔ (นครราชสีมา) ทราบ ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนร้อยละ ๑๐ ของความเสียหายจำนวน ๒,๐๔๓,๖๔๐ บาท นั้น เป็นการวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบโดยสอดคล้องกับระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในกรณีนี้แล้ว^{๒๓}

๓. หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๔ วรรคสาม “ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย” อันเป็นหลักการที่ให้หน่วยงานของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในความรับผิดกับเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอหรือไม่เต็มอัตรากำลัง หรือจำนวนคนไม่สัมพันธ์กับงาน^{๒๔} หรือแต่งตั้งบุคคลไม่เหมาะสมกับงาน^{๒๕} หรือมีกฎระเบียบจำนวนมากและต้องปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ

^{๒๓} ประณัย วณิชชาพนธ์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๑๐). หน้า ๓๒ – ๓๓

^{๒๔} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๖๔๙/๒๕๕๔

^{๒๕} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๐๕๘/๒๕๕๙

ในเวลาจำกัด^{๒๖} หรือระบบการตรวจสอบไม่ดี^{๒๗} หรือเป็นเรื่องที่ตรวจพบได้ยาก มีการกระทำผิดต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน^{๒๘} หรือมีงานประจำมากหรือต้องทำในระยะเวลาที่เร่งรัด ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๙๓๐/๒๕๕๔ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (องค์การบริหารส่วนตำบล) ได้มีประกาศเรื่อง เสนอราคาขายที่ดิน สำหรับสร้างอาคารสำนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก่ประชาชนทั่วไปในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๓๙ และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษ ประกอบด้วย ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๓ และนาย ส. ในวันเดียวกัน โดยในประกาศดังกล่าว กำหนดให้เสนอราคาในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๙ ซึ่งคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษ มีเวลาเพียง ๑๕ วัน การที่จะพิจารณาที่ดินเหมาะสมสำหรับสร้างอาคารสำนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และในการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลของราคาประเมินของทางราชการและราคาที่เคยมีการซื้อขายจริงมาเปรียบเทียบ เห็นว่าระยะเวลาเพียง ๑๕ วัน นั้น ไม่อาจทำให้การพิจารณาดำเนินการตามระเบียบของคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษกระทำได้โดยรอบคอบและถูกต้องสมบูรณ์ นอกจากนี้ปรากฏว่าคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษจำนวน ๔ คน เป็นสมาชิกสภาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งไม่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒๒ ประกอบข้อ ๒๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษจากพนักงานส่วนตำบล ข้าราชการ หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นอื่น คณะกรรมการดังกล่าวจึงขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่และไม่อาจปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย การกระทำละเมิดดังกล่าวจึงเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐรวมอยู่ด้วย จึงมีเหตุอันควรหักส่วนความรับผิดชอบให้คณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษลงร้อยละ ๕๐ ของความเสียหายจำนวน ๘๕๐,๐๐๐ บาท หรือเป็นเงิน ๔๒๕,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ เห็นว่า แม้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๓ และนาย ส. จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย แต่การไม่ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว มิได้เกิดจากความจงใจ แต่เชื่อได้ว่าเกิดจากความไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบดังกล่าว และที่ดินดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์เป็นสำนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนได้เป็นอย่างดีซึ่งไม่เสียไปอย่างสิ้นเชิง ดังนั้น เมื่อคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมแล้ว เห็นว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๓ และนาย ส. สมควรรับผิดชอบเพียงร้อยละ ๕๐ ของความเสียหายจำนวน ๘๕๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๓ และนาย ส. จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายส่วนนี้คนละ ๕๓,๑๒๕ บาท ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีความเห็นให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๓ และนาย ส. รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินคนละ ๘๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของค่าเสียหาย จำนวน ๘๕๐,๐๐๐ บาท จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งในการพิจารณาหักส่วนความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี โดยที่หลักการนี้ไม่มีในหลักการเดิมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดแต่อย่างใด

๔. หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๔ วรคส “ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น” กรณีความเสียหายเกิดขึ้นจากเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดร่วมกันหลายคน เช่น เจ้าหน้าที่การเงินทุจริต ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องตั้งแต่หัวหน้าหัวหน้างานเงินและบัญชี หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน คณะกรรมการนำเงินส่งคลัง และเจ้าพนักงานที่ดิน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้ปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่การเงิน ต้องรับผิดชอบร่วมกันชดใช้ค่าสินไหม

^{๒๖} ประณัย วณิชชานนท์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๑๐). หน้า ๔๒

^{๒๗} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๓๙/๒๕๕๔

^{๒๘} ประณัย วณิชชานนท์, อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ (๑๐). หน้า ๔๒

ทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เสียหาย โดยกระทรวงการคลังได้กำหนดแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละคนไว้ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ แต่หนังสือกระทรวงการคลังฉบับดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางประกอบในการพิจารณาสัดส่วนความรับผิดชอบเท่านั้น มิได้ถึงขนาดเป็นข้อกำหนดเคร่งครัด ซึ่งสัดส่วนความรับผิดชอบเป็นไปตามข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี ประกอบความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๖๙/๒๕๕๓ ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ควบคุมดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลยไม่ใส่ใจควบคุมดูแลตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด จนเป็นเหตุให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริตยักยอกเงินของราชการ เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงต้องรับผิดชอบแต่การที่เจ้าหน้าที่หลายคนร่วมกันทำละเมิดและหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง โดยมีได้กำหนดว่าแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในส่วนของตนเป็นจำนวนเงินเท่าใด มีผลเท่ากับให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งต้องรับผิดชอบหน่วยงานแทนเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมทำละเมิด ไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

โดยสรุป จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่รองรับและให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้มากกว่า การใช้หลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงานว่า การงานที่ทำการกระทำให้ประโยชน์ของรัฐ ควรให้รัฐได้มีส่วนรับผิดชอบด้วย อีกทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ทุจริตและมีความซนหมั่นเพียร หากเกิดกรณีตัดสินใจผิดโดยทุจริตหรือประมาทเลินเล่อเพียงเล็กน้อยหรือพลั้งเผลอพลัดพลั้งโดยไม่ตั้งใจ แม้จะก่อให้เกิดผลละเมิดและต้องรับผิดชอบโดยหลักสิ่งที่ไม่ได้ โดยการกระทำดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลเสียหายเป็นอันมาก แต่ก็ควรรับผิดชอบเฉพาะสัดส่วนที่เหมาะสมในการกระทำละเมิดของตนอย่างเป็นธรรม และไม่เป็นภาระเกินสมควรในการชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการต่อไป ซึ่งการรวบรวมข้อกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎีและวิวัฒนาการของกฎหมาย ตลอดจนคำพิพากษาของศาลนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้เกิดความเป็นธรรมและเหมาะสมในภาพรวม และผู้สนใจหรือผู้เกี่ยวข้อง โดยสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ตามบริบทต่าง ๆ ได้

รวมข้อวินิจฉัยที่น่าสนใจของ สมท. และ สนส.

เรื่อง หรือแนวทางปฏิบัติ กรณีโอนตามคำสั่งศาล ซึ่งเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน (สมท.)

● ประเด็นปัญหา

ผู้จัดการมรดกสามารถโอนมรดกในฐานะผู้จัดการมรดกให้แก่ทายาท ตามสัญญาประนีประนอมยอมความได้หรือไม่ ประการใด

● ข้อเท็จจริง

กรณี นาย ส. กับพวก ได้ยื่นคำขอโอนตามคำสั่งศาลเฉพาะส่วน โดยไม่มีค่าตอบแทน ตามคำพิพากษามาตามยอมและสัญญาประนีประนอมยอมความศาลจังหวัด..... ลงวันที่..... เรื่อง เรียกรมรดกคืนและแบ่งปันมรดก และกำจัดมิให้รับมรดก โดยเห็นว่าควรให้ นาย ส. ดำเนินการโอนทรัพย์มรดกคืน โดยลงชื่อผู้ตายเสร็จแล้ว เมื่อโฉนดที่ดินเป็นชื่อของผู้ตายแล้ว นาย ส. ผู้จัดการมรดก จึงสามารถโอนมรดกในฐานะผู้จัดการมรดกให้แก่ทายาทโดยธรรมทั้ง ๖ คน ตามสัญญาประนีประนอมยอมความได้ จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติเรื่องดังกล่าวว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ประการใด

● ข้อกฎหมาย/ระเบียบ

๑. ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๓๖๔
๒. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๙๙ วรรคสอง
๓. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕
๔. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๓/๒๕๑๕
๕. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๒๕/๒๕๓๔
๖. คำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๑๒/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๐๑ เรื่อง โอนตามคำสั่งศาล

● ความเห็นของกรมที่ดิน

กรมที่ดินพิจารณาแล้ว ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๓๖๔ บัญญัติว่า “การขอลดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดิน ซึ่งได้มาโดยประการอื่น นอกจากนิติกรรมสำหรับที่ดินที่มีโฉนดที่ดินแล้ว ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง” ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓/ (พ.ศ. ๒๕๓๓) ข้อ ๙ ได้กำหนดให้กรณีถ้าในคำสั่งศาลไม่ปรากฏว่าเป็นการโอนประเภทใด ก็ให้ใช้ชื่อประเภทว่า “โอนตามคำสั่งศาล”

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามคำพิพากษามาตามสัญญาประนีประนอมยอมความของศาลจังหวัด..... ลงวันที่..... ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้ว ระหว่าง นาง ภ. โจทก์ นาย ส. จำเลยที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน และจำเลยร่วมที่ ๑ กับพวก รวม ๓ คน เรื่อง เรียกรทรัพย์มรดกคืน และแบ่งปันมรดก และกำจัดมิให้ได้รับมรดก โดยคู่ความตกลงกันในเรื่องทรัพย์มรดกของผู้ตายให้จำเลยที่ ๑ จัดการหรือดำเนินการให้คู่ความผู้มีชื่อทางทะเบียนในทรัพย์มรดกแทนผู้ตาย ไปทำการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์หรือจัดแบ่งหรือดำเนินการใดๆ ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่คู่ความแต่ละคน ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินมรดกต่อเจ้าพนักงานที่ดิน เห็นว่า ตามคำพิพากษามาตามสัญญาประนีประนอมยอมดังกล่าว คู่กรณีมิได้ตกลงให้โอนคืนเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายแต่อย่างใด และการโอนคืนของมรดกเป็นสิ่งที่คู่กรณีต้องยื่นคำขอโอนตามขั้นตอนของกฎหมาย จึงทำให้ไม่อาจใช้คำพิพากษามาตามยอมแทนการจดทะเบียนการโอนคืนของมรดกของผู้ตาย ตามความเห็นของจังหวัดได้ ประกอบกับคำพิพากษามาตามยอม

ของศาลจังหวัดดังกล่าวนั้น มีผลผูกพันเฉพาะคู่กรณีที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่มีผลผูกพันบุคคลภายนอก รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๕๓๓/๒๕๑๕) เมื่อผู้ตายมิได้มีชื่อในทางทะเบียน จึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนให้เป็นชื่อ นาย ส. ผู้จัดการมรดก ได้ตามนัยมาตรา ๑๒๙๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริง โฉนดที่ดิน จำนวน ๙ แปลง มีชื่อนาง ภ. โจทก์ (เด็กหญิง ภ.) เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมหาก นาย ส. กับพวก รวม ๖ คน จำเลยมีความประสงค์จะดำเนินการโอนโฉนดที่ดิน ให้เป็นไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความ และคำพิพากษตามยอมของศาลจังหวัด พนักงานเจ้าหน้าที่ชอบจะแนะนำให้จดทะเบียนในประเภท “โอนตามคำสั่งศาลเฉพาะส่วน” (ตามคำพิพากษตามยอมศาลจังหวัด.....คดีหมายเลข.....ลงวันที่.....) โดยถือปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓/ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๙ (๒) และคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๑๒/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๐๑ เรื่อง โอนตามคำสั่งศาล ซึ่งการจดทะเบียนโอนตามคำสั่งศาลถือว่าการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์อันคำนวณเป็นทุนทรัพย์ได้ จึงต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในประเภทมีทุนทรัพย์ ในอัตราร้อยละ ๒ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓/ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๒ (๓) (ก)

(หนังสือกรมที่ดินแจ้งจังหวัดพัทลุง ที่ มท ๐๕๑๕.๑/๑๓๔๒๐ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔)

เรื่อง หารือกรณีการโอนที่ดินของกลุ่มเกษตรกร

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ (สนส.)

● ประเด็นปัญหา

จังหวัดเชียงรายหารือกรณี กลุ่มเกษตรกรทำนาห้วยก้างได้ยื่นคำขอรับโอนที่ดินตามหลักฐานโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๐๑๐ หน้าสำรวจ ๕๖๔๐ ตำบลไม้ยา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย จากกลุ่มเกษตรกรทำนาไม้ยา ซึ่งปัจจุบันถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิกกิจการ เนื่องจากหยุดดำเนินการเป็นเวลาดูติดต่อกัน เกิน ๒ ปี ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่เนื่องจากโฉนดที่ดินดังกล่าวยังอยู่ในบังคับห้ามโอนสิบปี ตามมาตรา ๕๔ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งวรรคห้าของมาตราดังกล่าว กำหนดว่า การห้ามโอนได้รับยกเว้นกรณีการโอนให้แก่สหกรณ์เพื่อชำระหนี้ที่ได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนสหกรณ์ แต่จังหวัดเห็นว่า กรณีที่หารือเป็นการยกให้ ไม่ได้เป็นการชำระหนี้ จึงไม่ใช่กรณียกเว้นตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว และแม้กลุ่มเกษตรกรทำนาไม้ยาจะเลิกกิจการไปแล้ว ก็ถือว่ายังดำรงอยู่ตราบเท่าที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี ดังนั้น เมื่อครบกำหนดเวลาห้ามโอน กลุ่มเกษตรกรทำนาไม้ยาก็สามารถดำเนินการยกที่ดินให้แก่กลุ่มเกษตรกรทำนาห้วยก้างได้ จึงหารือกรณีที่ดินว่าความเห็นจังหวัดถูกต้องหรือไม่

● ข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง

๑. มาตรา ๕๔ และ ๕๔ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
 ๒. มาตรา ๕, ๔๒ และ ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
 ๓. มาตรา ๑๑๙ และ ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
 ๔. มาตรา ๓๒, ๓๓, ๓๔ และ ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๗
 ๕. ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเดินสำรวจและสอบเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๒๖
 ๖. หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๓/๒๙.๒/ว ๒๑๑๓/๙ ลงวันที่ ๑๓/ กรกฎาคม ๒๕๔๕
- เรื่อง แนวทางปฏิบัติเพื่อการดำเนินการตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

● ความเห็นของกรมที่ดิน

กรมที่ดินพิจารณาข้อเท็จจริงจากเอกสารที่จังหวัดส่งให้ประกอบการพิจารณาแล้วเห็นว่าการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินนั้น บุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกโฉนดที่ดินให้ได้ต้องเป็นบุคคลที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕๔ ทวิ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินและสอบเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๒๖ ได้กำหนดบุคคลที่จะนำเดินสำรวจไว้ว่า จะต้องได้มาซึ่งที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่น และในกรณีที่ดินของนิติบุคคลให้ผู้แทนนิติบุคคลเป็นผู้นำเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินได้ คำว่าบุคคลจึงหมายความว่ารวมถึงนิติบุคคล การดำเนินการออกโฉนดที่ดินต้องพิจารณาถึงสภาพบุคคลของเจ้าของที่ดินด้วย โดยในขณะนำเดินสำรวจเจ้าของที่ดินต้องมีสภาพบุคคลสำหรับกรณี การออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๐๑๐ ตามข้อหาหรือปรากฏว่า กลุ่มเกษตรกรทำนาไม้ยาจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ จึงมีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมาได้ถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งเลิก ตามมาตรา ๓๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๗ ปรากฏตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ ๓๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เรื่อง สั่งเลิกกลุ่มเกษตรกร ในท้องที่จังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๑ กลุ่ม จึงมีผลให้กลุ่มเกษตรกรดังกล่าว เลิกไปตามนัยมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๗

แต่เนื่องจากตามมาตรา ๓๔ วรรคสาม แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่า กลุ่มเกษตรกรแม้จะเลิกแล้วก็ให้ถือว่ายังคงดำรงอยู่ครบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี ดังนั้น หากยังชำระบัญชีไม่เสร็จ ย่อมต้องถือว่า กลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มายังคงอยู่ ประกอบกับการตั้งผู้ชำระบัญชีได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จะเห็นได้ว่า ในขณะที่มีการดำเนินการออกโฉนดที่ดินแปลงนี้ยังไม่มีผู้ชำระบัญชี และต่อมา กลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยาได้มีการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘ มอบหมายให้นาย ส. ประธานกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา เป็นผู้รับมอบอำนาจจัดการเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินในนามของกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา โดยนาย ส. นำพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๘ ตามมติคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา แม้ว่าจะเป็นเวลาภายหลังจากนายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งที่ ๓๕/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๓/ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เรื่อง สั่งเลิกกลุ่มเกษตรกร ในท้องที่จังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๑ กลุ่ม ก็ตาม แต่เมื่อยังอยู่ในระยะเวลาของการชำระบัญชี กลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยาจึงยังไม่ถือว่าถูกยกเลิก อย่างไรก็ตาม โดยที่คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์เป็นคำสั่งทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่ขณะผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่กรณีตามข้อหาหรือไม่ปรากฏว่า กลุ่มเกษตรกรได้รับแจ้งคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ ๓๕/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๓/ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เรื่อง สั่งเลิกกลุ่มเกษตรกร ในท้องที่จังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๑ กลุ่ม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏเพียงว่าได้มีการตั้งผู้ชำระบัญชีเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐ ภายหลัง คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ถึง ๒ ปี จึงน่าจะเชื่อได้ว่าขณะมีการประชุมกลุ่มเกษตรกรเพื่อมอบหมายให้นายสะอาดฯ นำเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๐๑๐ กลุ่มเกษตรกรเชื่อว่ากลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา ยังคงตั้งอยู่และดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ของตน และเมื่อคำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา ในความคงอยู่ของสถานะทางกฎหมายของกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และการดำเนินการของนาย ส. ประธานกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา ก็เป็นการดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ โดยเชื่อว่ากลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา ยังคงอยู่ และเป็นการดำเนินการกับทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา ซึ่งต่อมาเมื่อมีการตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้น ผู้ชำระบัญชีก็ไม่ได้มีการทักท้วง หรือโต้แย้งในเรื่องอำนาจหน้าที่ภายหลังการยกเลิกกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา และยังได้นำโฉนดที่ดินดังกล่าวมาชำระสะสางบัญชีต่อไป จึงถือได้ว่าการรับรองจากผู้ชำระบัญชีโดยปริยายแล้ว จึงเห็นควรนำบทบัญญัติดังกล่าวตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาพิจารณาประกอบและเห็นว่า การดำเนินการออกโฉนดที่ดินดังกล่าว ได้ดำเนินการไปโดยชอบตามอำนาจหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกรทำนาไ้มยา

(หนังสือแจ้งจังหวัดเชียงราย ที่ มท ๐๕๑๖.๒/๑๓๖๕๑ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ที่มา : หนังสือ “รวมข้อวินิจฉัยที่น่าสนใจของ สมท. และ สนส.” โดย นายเสรี จิระเสรี อดีตรองอธิบดีกรมที่ดิน

คำพิพากษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายจัดสรรที่ดิน และกฎหมายอาคารชุด

สำนักส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

คำพิพากษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายจัดสรรที่ดิน

สิทธิเรียกร้องค่าสาธารณูปโภคและค่าบริการสาธารณะของโครงการหมู่บ้านจัดสรรที่ค้างชำระ มีกำหนดอายุความกี่ปี

● คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๑๖๕/๒๕๖๒

สาธารณูปโภคและบริการสาธารณะเป็นบริการส่วนหนึ่งของโครงการหมู่บ้านที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจตามที่โจทก์จัดสรรจำหน่ายเป็นการค้าหากำไรดังที่โฆษณาไปก่อนแล้ว การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเป็นค่าบริการสาธารณะของโจทก์ ถือเป็นการดำเนินการของผู้ประกอบการค้าเป็นปกติธุระ เพื่อหวังผลกำไร ในทางการค้าที่เรียกเอาค่าการงานที่ได้ทำขึ้นอยู่ในบังคับต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในกำหนดอายุความ ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๔ (๑) หากใช้เป็นกรณีอยู่บังคับตามมาตรา ๑๙๓/๓๓ (๔) ไม่

● ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๙๓/๓๓ สิทธิเรียกร้องดังต่อไปนี้ให้มีกำหนดอายุความห้าปี

(๑) ดอกเบี้ยค้างชำระ

(๒) เงินที่ต้องชำระเพื่อผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ

(๓) ค่าเช่าทรัพย์สินค้างชำระ เว้นแต่ค่าเช่าสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๙๓/๓๔ (๖)

(๔) เงินค้างจ่าย คือ เงินเดือน เงินปี เงินบำนาญ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและเงินอื่น ๆ

ในลักษณะทำนองเดียวกับที่มีการกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา

(๕) สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๑๙๓/๓๔ (๑) (๒) และ (๕) ที่ไม่อยู่ในบังคับอายุความสองปี

คำพิพากษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาคารชุด

สิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่ค้างชำระมีกำหนดอายุความกี่ปี

● คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓/๓๕/๒๕๕๑

ลิฟต์ซึ่งติดตั้งไว้ที่อาคารชุด มีไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันของเจ้าของร่วมจึงถือเป็นทรัพย์สินส่วนกลาง การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการบำรุงรักษาลิฟต์จึงต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔ วรรคสอง ซึ่งมีหน้าที่ต้องชำระเป็นรายเดือน ค่าใช้จ่ายในส่วนที่จำเลย ผิดนัดไม่ชำระจึงถือเป็นเงินค้างจ่าย ซึ่งมีกำหนดอายุความ ๕ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๓ (๔) และต้องถือว่าสิทธิเรียกร้องประเภทนี้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนด อายุความไว้เป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่อาจนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ มาใช้บังคับได้

● ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๙๓/๓๐ อายุความนั้น ถ้าประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้มีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๙๓/๓๓ สิทธิเรียกร้องดังต่อไปนี้ให้มีกำหนดอายุความห้าปี

(๑) ดอกเบี้ยค้างชำระ

(๒) เงินที่ต้องชำระเพื่อผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ

(๓) ค่าเช่าทรัพย์สินค้างชำระ เว้นแต่ค่าเช่าสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๙๓/๓๔ (๖)

(๔) เงินค้างจ่าย คือ เงินเดือน เงินปี เงินบำนาญ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและเงินอื่น ๆ

ในลักษณะทำนองเดียวกับที่มีการกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา

(๕) สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๑๙๓/๓๔ (๑) (๒) และ (๕) ที่ไม่อยู่ในบังคับอายุความสองปี

๒.พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑๔ เจ้าของร่วมต้องร่วมกันออกค่าใช้จ่ายที่เกิดจากบริการส่วนรวมและที่เกิดจาก เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ตามส่วนแห่งประโยชน์ที่มีต่อห้องชุด ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

เจ้าของร่วมต้องร่วมกันออกค่าภาษีอากรและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดูแลรักษา และการ ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินส่วนกลางตามอัตราส่วนที่เจ้าของร่วมแต่ละคนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนกลาง ตามมาตรา ๑๔

สิ่งที่คุณทำเพื่อตัวเอง
จะสูญสลายหายไปเมื่อคุณจากไป
แต่สิ่งที่คุณทำเพื่อคนอื่น
จะยังคงเป็นมรดกตกทอดจากคุณ

The things you do for yourself
are gone when you are gone,
but the things you do for others
remain as your legacy.

- คาลู เอ็นดักว คาลู (Kalu Ndukwe Kalu) -
นักรัฐศาสตร์ชาวไนจีเรีย

เรียนรู้กฎหมายที่ดินเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง

เรื่อง คดีคำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่ให้เพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.)
เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

นางสาวธันย์จิรา ธนาวัฒน์เกษมสุข นิติกรชำนาญการ
นางสาววัลลภา ทองงาม นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคดี สำนักกฎหมาย

● ศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. ๓๘๘/๒๕๖๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๑๓๐/๒๕๖๔

ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดิน ตาม น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๙๓ ได้มาโดยการรับให้จากบิดา ซึ่งบิดาได้ซื้อมาจากผู้ร้องสอดที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๓๔ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๒๓๖๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ให้เพิกถอน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๙๓ ของผู้ฟ้องคดี เนื่องจาก น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๙๓ เปลี่ยนมาจากใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ ออกให้แก่ผู้ร้องสอดที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ภายหลังจากที่ผู้ร้องสอดที่ ๑ ได้จดทะเบียนขายให้แก่ผู้ร้องสอดที่ ๒ ไปก่อนหน้านี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๓๔ ดังนั้น ในขณะที่มีการออกใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ ผู้ร้องสอดที่ ๑ จึงไม่ใช่เจ้าของที่ดินที่จะมาขอออกใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ และการออกใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ ให้แก่ผู้ร้องสอดที่ ๑ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นผลทำให้ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๙๓ ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย โดยผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงได้มีหนังสือ ฉบับลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบเบื้องต้น และได้รายงานความเห็นพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งได้พิจารณาแล้วให้ยกอุทธรณ์ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบแล้ว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๒๓๖๑/๒๕๕๔ ที่ให้เพิกถอน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๙๓ ของผู้ฟ้องคดี และเพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้น พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๒๓๖๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ที่เพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๕๙๓ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ โดยให้มีผลย้อนหลังนับตั้งแต่วันที่คำสั่งดังกล่าว

● ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยในประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๒๓๖๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ที่เพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เลขที่ ๒๕๙๓ ของผู้ฟ้องคดี และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การดำเนินการเพิกถอน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๙๓ คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๒๙๑๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ เพื่อให้โอกาสโต้แย้งคัดค้านการเพิกถอนดังกล่าว ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งคัดค้านแต่อย่างใด กรณีจึงต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ประสงค์ที่จะคัดค้าน ตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบข้อ ๑๑ วรรคสอง ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และ

วิธีการในการสอบสวนและพิจารณาเพิกถอนหรือแก้ไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือการจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อมาคณะกรรมการการสอบสวนมีมติเห็นควรให้เพิกถอน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๕๓ และอธิบดีกรมที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการการสอบสวนว่า เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๔ นายมณฑลซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้องสอดที่ ๑ ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนขายที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ ให้แก่ผู้ร้องสอดที่ ๒ แต่ในส่วนของผู้ร้องสอดที่ ๑ ได้มีคำขอฉบับที่ ๒๔๘๑/๒๕๓๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ขอให้นายอำเภอท่าแซะ ออกใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ อ้างว่า สูญหาย ซึ่งนายอำเภอท่าแซะได้รับคำขอและประกาศ ๓๐ วัน จึงได้ออกใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ ให้แก่ผู้ร้องสอดที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๔ และผู้ร้องสอดที่ ๑ ได้ขอเปลี่ยนเป็น น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๓๔ และในวันเดียวกัน ได้อोनขายที่ดินให้นาย ก และได้ขายที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามลำดับ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ ฉบับเจ้าของที่ดิน นายมณฑลผู้รับมอบอำนาจของผู้ร้องสอดที่ ๑ ได้นำไปยื่นต่อนายอำเภอท่าแซะ เพื่อจดทะเบียนขายที่ดินให้แก่ผู้ร้องสอดที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ก่อนที่ผู้ร้องสอดที่ ๑ จะยื่นขอออกใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ นั้น การที่นายอำเภอท่าแซะได้ลงนามออกใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๔ จึงเป็นการออกใบแทนให้บุคคลซึ่งไม่ใช่เจ้าของที่ดิน ในขณะที่ขอออกใบแทน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีผลทำให้ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๕๓ ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๓๖๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ให้เพิกถอน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๕๓ ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ พิจารณาแล้วให้อยกอุทธรณ์ จึงเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ประเด็นที่ ๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๓๖๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ให้เพิกถอน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๕๓ ของผู้ฟ้องคดี เป็นการใช้ดุลยพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และการที่ผู้ร้องสอดที่ ๑ ขอยกเลิกหนังสือมอบอำนาจต่อนายอำเภอท่าแซะ เป็นเหตุให้หนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๓๓ ที่ผู้ร้องสอดที่ ๑ มอบอำนาจให้นายมณฑล ขายที่ดินแปลงพิพาทสิ้นผลไปหรือไม่

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๓๘๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓/๙๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘๒๖ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การที่ผู้ร้องสอดที่ ๑ ได้ทำหนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๓๓ มอบอำนาจให้นายมณฑล เป็นผู้มีอำนาจจัดการขายที่ดิน น.ส. ๓ เลขที่ ๙/๙๓ จึงเป็นสัญญาตัวแทน ตามมาตรา ๓/๙๗ วรรคหนึ่ง ซึ่งผู้ร้องสอดที่ ๑ ในฐานะตัวการสามารถถอนตัวแทนได้ตามมาตรา ๘๒๖ วรรคหนึ่ง แต่โดยการถอนหรือบอกเลิกสัญญาตัวแทนนั้น จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๓๘๖ วรรคหนึ่ง กล่าวคือ จะต้องแสดงเจตนาถอนหรือยกเลิกสัญญาตัวแทนดังกล่าวต่อตัวแทนด้วย เมื่อไม่ปรากฏว่า ผู้ร้องสอดที่ ๑ ได้แสดงเจตนาบอกเลิกสัญญาตัวแทนกับนายมณฑล หนังสือมอบอำนาจดังกล่าวจึงยังมีผลสมบูรณ์อยู่ การที่ผู้ร้องสอดที่ ๑ ได้ให้ถ้อยคำต่อนายอำเภอท่าแซะ ตามบันทึกขอให้อยกเลิกหนังสือมอบอำนาจ จึงไม่ทำให้หนังสือมอบอำนาจสิ้นผลไปแต่อย่างใด อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองฟังขึ้น

พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นยกฟ้อง

ชนะคดีเพราะ	ข้อควรระวัง
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ได้มีคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๒๓๖๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นการใช้อำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณา อุทธรณ์ เห็นชอบให้อยกอุทธรณ์ จึงเป็นคำวินิจฉัย อุทธรณ์ที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน	ศึกษาค้นคว้าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับการมอบอำนาจ ประกอบกับ ประมวลกฎหมายที่ดิน และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการฟ้องถอนเอกสารสิทธิ ตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

เรื่อง ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการถูกเพิกถอนโฉนดที่ดิน

นายพงศธร เกตุกล้า นิติกรชำนาญการ
นางสาววัลลภา ทองงาม นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคดี สำนักกฎหมาย

● ประเด็นคำฟ้อง

ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการถูกเพิกถอนโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดี

● คำพิพากษาศาล

สนามยิงเป้ากองทัพเรือบางพระได้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุแล้วเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๖๔ และได้มีพระบรมราชโองการตามหลักฐานหนังสือสมุดปกากที่ ๖๔/๕๐๗ ในพระบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ ให้ปฏิรูปบรรดาที่ดินของหลวงในกระทรวงต่าง ๆ มาขึ้นทะเบียนราชพัสดุที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ กองทัพเรือจึงได้นำแผนที่สนามยิงเป้ากระทรวงทหารเรือ ๒๔๗๐ ขึ้นทะเบียนราชพัสดุเนื่องจากเอกสารเดิมสูญหาย ซึ่งกรมธนารักษ์ได้รับขึ้นทะเบียนราชพัสดุดูหมายเลข ชบ ๔๖๕ ตามใบส่ง - รับพัสดุ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๖ จึงเห็นได้ว่าไม่ว่าจะมีการขึ้นทะเบียนบริเวณสนามยิงเป้าในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ หรือปี พ.ศ. ๒๔๖๗ หรือไม่ก็ตาม ย่อมทำให้ที่ดินบริเวณสนามยิงเป้าของกระทรวงทหารเรือดังกล่าวตกเป็นราชพัสดุตามพระบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ที่ ๖๔/๕๐๗ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ แล้ว เมื่อนายคอยยื่นคำขอรังวัดและออกโฉนดที่ดินซึ่งตั้งอยู่ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๔๗๓ เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๙๖ จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกโฉนดที่ดินได้ตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ภายหลังจากนายคอยได้รับโฉนดที่ดินแล้ว ได้แบ่งขายที่ดินแปลงดังกล่าวบางส่วน และนายคอยได้ยื่นคำร้องขอเวนคืนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๙๖ ส่วนที่เหลือให้แก่รัฐบาล โดยอ้างว่าเพ่งทราบว่าเป็นที่ดินดังกล่าวเป็นสนามยิงเป้าของกระทรวงทหารเรือมาก่อน จึงเห็นได้ว่ากรณีที่มีความได้ปรากฏต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีแล้วว่า ที่ดินที่นายคอยขอออกโฉนดที่ดินเป็นที่ดินของรัฐใช้เป็นสนามยิงเป้า แต่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรีซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการออกโฉนดที่ดินไม่ตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งหากใช้ความระมัดระวังและทำการตรวจสอบ ก็จะทราบว่าที่ดินดังกล่าวเป็นสนามยิงเป้าของกระทรวงทหารเรือ ซึ่งกระทรวงทหารเรือได้ส่งคืนให้แก่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ (ในขณะนั้น) ดูแลแล้ว แต่กลับลงนามออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๙๖ ให้แก่นายคอยเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๘ จึงเป็นการออกโฉนดที่ดินทับที่สาธารณประโยชน์ของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๓๐๔ (๓) และมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นการประมาทเลินเล่อกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งต่อมาได้มีการโอนขายโฉนดที่ดินดังกล่าวให้แก่ผู้ซื้อ และได้แบ่งแยกในนามเดิมเป็นที่แปลงย่อย ๕๗ แปลง และได้โอนขายให้แก่เจ้ามรดกของผู้ฟ้องคดี หลังจากนั้นกระทรวงการคลังเป็นโจทก์ยื่นฟ้องเจ้ามรดกของผู้ฟ้องคดีเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดชลบุรี ขอให้เพิกถอนโฉนดที่ดินแปลงพิพาท ศาลจังหวัดชลบุรีและศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษาให้เพิกถอนโฉนดที่ดินแปลงพิพาท คดีถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดี ในฐานะผู้จัดการมรดกของเจ้ามรดก ได้รับความเสียหายในผลแห่งละเมิดของเจ้าหน้าที่ของตนตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงจากการที่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี ออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๑๙๖ โดยผิดพลาดคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินจำนวน ๕๙,๙,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย แก่ผู้ฟ้องคดี

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๔๘๓/๒๕๕๕ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๖๒๐/๒๕๖๔)

แพ้คดีเพราะ	หมายเหตุ
ที่ดินที่ออกโฉนดที่ดินเป็นที่สาธารณประโยชน์ของแผ่นดิน ไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	ตรวจสอบก่อนการรังวัดออกโฉนดที่ดินว่าเป็นที่ดินที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่

เรื่อง การสอบสวนเปรียบเทียบ

นางสาวสราพร บัอมอาสา นิติกรชำนาญการ
นางสาววัลลภา ทองงาม นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคดี สำนักกฎหมาย

● ประเด็นคำฟ้อง

เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๔๘ ตำบลดงขุย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ มาเป็นเวลา ๑๕ ปีเศษ โฉนดที่ดินดังกล่าวมีชื่อนางสาวกิตติยา เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๔๗ ตำบลดงขุย อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นที่ดินข้างเคียงด้านทิศตะวันตกของโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๔๘ ต่อมา นางสาวกิตติยาขายที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ครอบครองให้แก่นายศราวุฒิ โดยนายศราวุฒิได้ยื่นคำขอรังวัดสอยเขตที่ดินดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีการรังวัดสอยเขต เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖ แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับหนังสือแจ้งให้ไประวางชี้แนวเขตภายหลังวันทำการรังวัด ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ คัดค้านการรังวัดว่า ได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงนี้เต็มทั้งแปลงมาเป็นเวลาประมาณ ๑๕ ปี โดยเปิดเผย มีพยานรู้เห็นการครอบครองทำประโยชน์โดยตลอด ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้ไประวางชี้แนวเขต ข้างรังวัดเอกชน จึงนำรังวัดสอยเขตที่ดินดังกล่าวอีกครั้งในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับหนังสือแจ้งกำหนดรังวัดไว้แทน ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้มาระวางชี้แนวเขต ข้างรังวัดได้มีหนังสือแจ้งให้มาลงชื่อรับรองแนวเขตหรือคัดค้านภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแล้ว และรายงานผลการรังวัดต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณารายงานผลการรังวัดแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงข้างเคียงและเป็นการคัดค้านกรรมสิทธิ์ในที่ดินเต็มแปลง ไม่ใช่การคัดค้านแนวเขตที่ดินในการรังวัดสอยเขตตามมาตรา ๖๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่มีอำนาจพิจารณาสอบสวนไกล่เกลี่ยและไม่มีอำนาจพิจารณาสอบสวนเปรียบเทียบเรื่องได้แย้งสิทธิตามมาตรา ๖๙ ทวิ และมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่รับคำคัดค้านของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ไว้พิจารณาและจะรับพิจารณาเรื่องการรังวัดสอยเขตของผู้ขอรังวัดสอยเขตที่ดิน ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะส่วนตัวและในฐานะผู้รับมอบอำนาจของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ อุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำคัดค้าน การรังวัดสอยเขตที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาคำอุทธรณ์แล้วเห็นชอบตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ทราบ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นด้วยกับผลการวินิจฉัยอุทธรณ์ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่รับคำคัดค้านของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ที่คัดค้านการรังวัดสอยเขตโฉนดที่ดินของนายศราวุฒิและการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองมิได้เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสอง และไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ในประการอื่น กรณีจึงไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีทั้งสองตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองตามมาตรา ๕ วรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างใด และพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. ๔๓๕/๒๕๖๐ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๑๑๒/๒๕๖๔

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่รับคำขอคัดค้านการรังวัดสอบเขตที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือไม่

ศาลวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ คัดค้านการรังวัดโดยอ้างเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาททั้งแปลง จึงเป็นการคัดค้านในเรื่องสิทธิครอบครองหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๕๙๔๔ ของนายศรารุณ มิได้เป็นการคัดค้านแนวเขตที่ดิน ตามมาตรา ๖๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่รับคำคัดค้านการรังวัดสอบเขตที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นการกระทำที่ขอบด้วยกฎหมาย คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงขอบด้วยกฎหมาย ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ แม้จะฟังได้ว่าได้มอบอำนาจให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งไม่รับคำคัดค้านของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ก็ตาม แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๒ มิได้คัดค้านการรังวัดสอบเขตที่ดินในครั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ จึงมิได้เป็นผู้ยื่นคำขอหรือผู้คัดค้านคำขอที่จะถือว่าเป็นคู่กรณีที่จะสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำคัดค้านการรังวัดสอบเขตที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างใด อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง จึงฟังไม่ขึ้น

เมื่อเป็นการกระทำที่ขอบด้วยกฎหมาย จึงไม่เป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างใด การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยในผล

พิพากษายืน

ชนะคดีเพราะ	ข้อควรระวัง
ปฏิบัติงานโดยยึดกฎระเบียบโดยเคร่งครัด	ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง และละเอียดรอบคอบ

เรื่อง คำสั่งเพิกถอนเอกสารสิทธิ ตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

นายยงยุทธ บุญรอด นิติกรชำนาญการ
นางสาววัลลภา ทองงาม นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคดี สำนักกฎหมาย

● ประเด็นคำฟ้อง

จำเลยดำรวจสมศักดิ์ ได้ขายฝากที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๖๑๙ (๓๐๒๑๐) ตำบลหนองหญ้าปล้อง (ยางหัก) อำเภอหนองหญ้าปล้อง (ปากท่อ) จังหวัดเพชรบุรี (ราชบุรี) เมื่อวันที่ ๔๓ ไร่ ๒ งาน ๗๘ ตารางวา ไว้กับผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๕ มีกำหนดเวลาไถ่ถอนหกเดือน แต่ไม่มีการไถ่ถอนการขายฝาก ต่อมาอธิบดีกรมที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๕๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ให้เพิกถอนโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีและโฉนดที่ดินอื่น ๆ รวมจำนวน ๓๙ แปลง โดยให้เหตุผลในกรณีของผู้ฟ้องคดีว่า โฉนดที่ดินเลขที่ ๖๖๑๙ (๓๐๒๑๐) บางส่วนด้านทิศตะวันตกได้ออกในเขตป่าไม้ถาวร “ป่าที่จะดำเนินการหมายเลข ๘๖” ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๑๔ และบางส่วนด้านทิศตะวันออกได้ออกในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าหนองหญ้าปล้อง” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งเป็นที่ดินที่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินตามกฎหมาย ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๗ ข้อ ๑๔ (๕) ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่ง และเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ได้รับแจ้งว่ารองปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วว่าอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้นและให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง และผลการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเพราะเห็นว่า อธิบดีกรมที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้เวลาออกคำสั่งเนิ่นนานมาก จนผู้ฟ้องคดีเสียหายและกรมที่ดินทราบที่ดินนั้นไม่ได้อยู่ในเขตป่าไม้หรือเขตที่ไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ แต่เกิดจากความขัดแย้งของชาวบ้านและกลุ่มคนที่เข้าไปบุกรุกและร้องเรียนไปยังส่วนราชการต่าง ๆ จนทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานราชการด้วยกันเอง และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างในการเพิกถอนโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งที่ไม่ทราบว่ามีแนวเขตอยู่บริเวณใดจึงเป็นการกล่าวอ้างโดยเลื่อนลอย แนวเขตป่าและแนวเขต สปก. มีการกำหนดขึ้นมาภายหลังและทับซ้อนกับที่ดินของราษฎรผู้สุจริตต้องได้รับความเสียหาย ดังนั้น คำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๕๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จึงเป็นการกล่าวอ้างลอย ๆ โดยปราศจากข้อเท็จจริงอันชัดแจ้งและเป็นคำสั่งที่ออกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๕๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ และเพิกถอนผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๙๖/๒๕๖๑ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๔๔๙/๒๕๖๔
คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในชั้นอุทธรณ์รวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๕๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
ในส่วนที่ให้เพิกถอนโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๖๑๙ (๓๐๒๑๐) ตำบลหนองหญ้าปล้อง (ยางหัก) อำเภอหนองหญ้าปล้อง (ปากท่อ) จังหวัดเพชรบุรี (ราชบุรี) ของผู้ฟ้องคดี ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้มีหนังสือแจ้งเหตุจำเป็นต้องขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปอีก ๓๐ วัน ไปให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์จึงไม่อาจขยายออกไปตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙ อุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับอุทธรณ์ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ คือ ภายในวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๙ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์จะต้องเร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เพื่อพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน

โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จอย่างช้าที่สุดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับคำอุทธรณ์จากผู้ฟ้องคดี คือ ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ หากมีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดหกสิบวัน คือ ภายในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ระยะเวลากาการพิจารณาอุทธรณ์จึงจะขยายออกไปอีกสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดหกสิบวัน แต่เมื่อปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้มีหนังสือแจ้งเหตุจำเป็นต้องขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปอีกสามสิบวันให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ระยะเวลากาการพิจารณาอุทธรณ์จึงไม่อาจขยายออกไปตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และต้องถือว่าวันที่ครบกำหนดหกสิบวัน คือ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามขั้นตอนหรือวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว และสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยถือว่าวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี และนับเป็นวันแรกที่เริ่มใช้สิทธิฟ้องคดีขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันดังกล่าว คือ ภายในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ แต่เนื่องจากวันดังกล่าวเป็นวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ และโดยที่มาตรา ๑๙๓/๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ถ้าวันสุดท้ายของระยะเวลาเป็นวันหยุดทำการตามประกาศเป็นทางการหรือตามประเพณี ให้นับวันที่เริ่มทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการนั้นเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา ซึ่งได้แก่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ โดยไม่ต้องรอคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์อีกต่อไป ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมา ยื่นฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จึงเป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับการฟ้องคดีนี้ มิใช่เป็นการฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือสถานะของบุคคลที่จะยื่นฟ้อง เมื่อใดก็ได้หรือการฟ้องคดีจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลจะรับคำฟ้องที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีไว้พิจารณาได้ ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจยื่นฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามคำสั่งที่ ๕๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ให้เพิกถอนโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้แต่อย่างใด

ประเด็นที่ ๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี และได้แจ้งตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๒/๑๔๙๔๙ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คดีนี้ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามที่ได้อรรถนัยแล้วในประเด็นที่ ๑ แต่การที่ศาลจะวินิจฉัยว่า คำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีก่อนว่า โฉนดที่ดินเลขที่ ๖๖๑๙ (๓๐๒๑๐) ของผู้ฟ้องคดี เป็นที่ดินที่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินหรือไม่

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า โฉนดที่ดินเลขที่ ๖๖๑๙ (๓๐๒๑๐) บางส่วนด้านทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร “ป่าที่จะดำเนินการหมายเลข ๘๖” ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๑๔ และบางส่วนด้านทิศตะวันออกอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าหนองหญ้าปล้อง” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑๖ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นที่ดินที่ต้องห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดิน ตามข้อ ๑๔ (๕) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความ

๔๒ หลักกฎหมายจากคดีปกครอง

ในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ การที่จำสิบตำรวจสมศักดิ์ ได้นำเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามมาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยไม่มีหลักฐานสำหรับที่ดินจนได้รับโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๖๑๙ (๓๐๒๑๐) เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ และต่อมาผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าว จึงเป็นการออกโฉนดที่ดินโดยคลาดเคลื่อนและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง ที่ ๒๑๐๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และมีคำสั่ง ที่ ๕๙๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เพิกถอนโฉนดที่ดิน เลขที่ ๖๖๑๙ (๓๐๒๑๐) ตำบลหนองหญ้าปล้อง (ยางหัก) อำเภอหนองหญ้าปล้อง (ปากท่อ) จังหวัดเพชรบุรี (ราชบุรี) เนื้อที่ ๔๓ ไร่ ๒ งาน ๗๘ ตารางวา ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และการที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีและแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๒/๑๘๙๔๙ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้วเช่นกัน

ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วย

ชนะคดีเพราะ	ข้อควรระวัง
๑. ปฏิบัติตามขั้นตอนของระเบียบและกฎหมายอย่างเคร่งครัด ๒. ชี้แจงเหตุผลให้เข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วนตลอดจนอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติงานให้รับทราบ ๓. ชี้แจงแสดงพยานหลักฐานในการต่อสู้คดีอย่างละเอียด นำระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาใช้อ้างอิง รวมถึงแสดงให้เห็นว่าได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างถูกต้องครบถ้วนแล้ว	๑. ระวังระวังในการออกคำสั่งหรือการแจ้งที่มีผลเป็นการกระทบสิทธิประโยชน์ ๒. ปฏิบัติงานโดยยึดกฎ ระเบียบ โดยเคร่งครัด

เรื่อง จงใจหรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่รังวัดสอบเขตที่ดิน

นางพรรคพร มหาชานีกะ นิติกรชำนาญการ
นางสาวอารีย์วรรณ ลาภภูวนารถ นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคดี สำนักกฎหมาย

● ประเด็นคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินโฉนดที่ดิน ๑๕๑๔๙ เลขที่ดิน ๑๘๘ ตำบลวัดไทรย์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เนื้อที่ ๒ งาน ๑.๓ ตารางวา ได้ที่ดินมาจากการซื้อจากนางสาวฉัตรชนก โดยก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะซื้อที่ดินเจ้าของที่ดินเดิมได้มีการรังวัดสอบเขตที่ดินมาแล้วสองครั้ง ครั้งที่หนึ่ง เดิมที่ดินมีเนื้อที่ ๒ งาน ๔ ตารางวา รังวัดแล้วเหลือเนื้อที่ ๒ งาน ๑.๓ ตารางวา ครั้งที่สอง การรังวัดปรากฏว่าหลักเขตเก่าอยู่ครบ ตรงตำแหน่งเดิม และมีเนื้อที่เท่าเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงตกลงซื้อที่ดินแปลงดังกล่าว และได้ก่อสร้างอาคาร และรั้วคอนกรีตบนที่ดิน ต่อมาเจ้าของที่ดินข้างเคียงได้ขอรังวัดสอบเขตที่ดินของตน ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีสร้างรั้วคอนกรีตรุกล้ำเข้าไปในที่ดินแปลงข้างเคียง เจ้าของที่ดินข้างเคียงได้ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นจำเลยในคดีแพ่งขอให้รื้อถอนรั้วคอนกรีตที่สร้างรุกล้ำระหว่างการพิจารณา ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ทำแผนที่พิพาท ปรากฏว่าที่ดินส่วนที่พิพาทมีเนื้อที่ ๑๒ ตารางวา และที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีหลักเขตครบ และมีเนื้อที่เท่าเดิม จึงได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน โดยผู้ฟ้องคดีตกลงซื้อที่ดินในส่วนที่รุกล้ำเนื้อที่ ๑๒ ตารางวา เป็นเงิน ๒๘๐,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่รังวัดที่ดินทั้งสามครั้ง แล้วได้เนื้อที่เท่าเดิม คือ ๒ งาน ๑.๓ ตารางวา ทำให้ผู้ฟ้องคดีหลงเชื่อและเข้าใจว่าที่ดิน ๑๒ ตารางวา เป็นของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดี ชดใช้เงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี จำนวน ๓๒๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าว นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ฟ้องคดี

● คำพิพากษาศาล

ศาลปกครองชั้นต้นยกฟ้องและศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น โดยศาลพิเคราะห์เห็นว่า ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะตกลงซื้อที่ดินแปลงดังกล่าว ในการรังวัดสอบเขตที่ดินครั้งที่หนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีหนังสือแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงให้ประวั่งชี้แนวเขตและลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว แต่เจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่ประวั่งชี้แนวเขตหรือรับรองแนวเขตที่ดิน จึงถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีได้ปฏิบัติตามมาตรา ๖๙ ทวิ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ ๓๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และเมื่อปรากฏว่า การรังวัดครั้งนี้ หลักเขตเก่าหายไป ๒ หลัก โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการปักหลักเขตใหม่ตามการนำชี้ของเจ้าของที่ดินคนเดิม และให้ถ้อยคำว่าผลการรังวัดได้รูปแผนที่เท่าเดิม แต่เนื้อที่น้อยกว่าเดิม ๒.๗ ตารางวา จากเนื้อที่ ๒ งาน ๔ ตารางวา เหลือเนื้อที่ ๒ งาน ๑.๓ ตารางวา เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์จึงแก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ตามผลการรังวัดที่ได้ โดยอาศัยอำนาจตามนัยมาตรา ๖๙ ทวิ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘ กรณีจึงเห็นว่า การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรังวัดสอบเขตที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๕๑๔๙ ในขณะนั้น เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดและเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว เมื่อปรากฏต่อมาว่า เจ้าของที่ดินเดิมได้ขายที่ดินดังกล่าวให้แก่นางสาวฉัตรชนก

๔๔ หลักกฎหมายจากคดีปกครอง

หลังจากนั้นนางสาวฉัตรชนกได้ยื่นคำขอรังวัด สอบเขตที่ดิน ผลการรังวัด ปรากฏว่า หลักเขตเก่าอยู่ครบ ตรงตำแหน่งเดิม รูปแผนที่และเนื้อที่เท่าเดิม ไม่ทับโดนที่ดินของที่ดินข้างเคียงหรือที่สาธารณประโยชน์ เจ้าของที่ดินข้างเคียง ได้รับหนังสือแจ้งกำหนดวันทำการรังวัดแล้ว แต่ไม่ได้ไประวางชี้แนวเขตหรือรับรองแนวเขตที่ดิน แต่เนื่องจากหลักเขตเก่าอยู่ครบ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงใช้รูปแผนที่เนื้อที่เดิมดำเนินการ ซึ่งตามข้อ ๑ ของหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๖๐๖/ว ๐๕๒๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ เรื่อง การสอบถามเจ้าของที่ดินข้างเคียง กรณี รูปแผนที่และเนื้อที่เท่าเดิม กำหนดว่า ในการรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดิน รูปแผนที่และเนื้อที่เท่าเดิม แต่ในวันทำการรังวัดเจ้าของที่ดินข้างเคียงไม่ได้มาระวางชี้แนวเขต กรณีหลักเขตที่ดินเดิมอยู่ครบ ไม่ต้องสอบถามเจ้าของที่ดินข้างเคียง กรณีนี้พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมิได้ทำหนังสือสอบถามเจ้าของที่ดินข้างเคียง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนครสวรรค์ได้เห็นชอบตามรายงานการรังวัด (ร.ว. ๓ ก) ที่หัวหน้าฝ่ายรังวัดเสนอ โดยให้ใช้รูปแผนที่และเนื้อที่เดิม กรณีจึงเห็นว่าการดำเนินการของเจ้าพนักงานที่ดินในการรังวัดสอบเขตที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๕๑๔๙ ครั้งที่สองนี้ เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดและเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วเช่นกัน เมื่อนางสาวฉัตรชนกได้จดทะเบียนโอนขายที่ดินแปลงดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๘ โดย ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบการรังวัดแล้ว จากนั้นผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างอาคารและรั้วคอนกรีตบนที่ดิน แต่ต่อมาผู้ฟ้องคดีมีข้อพิพาทเรื่องแนวเขตที่ดินกับเจ้าของที่ดินข้างเคียง จึงได้ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดนครสวรรค์ ในข้อหาขับไล่และเรียกค่าเสียหาย ศาลจึงให้รังวัดที่ดินครั้งที่สามเพื่อทำแผนที่พิพาท ผลการรังวัดปรากฏว่าที่ดินส่วนที่พิพาทเนื้อที่ ๑๒ ตารางวา รุกล้ำเข้าไปในที่ดินข้างเคียง ผู้ฟ้องคดีจึงได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมกันก่อนที่ศาลจะรับฟังเป็นยุติและพิจารณาพิพากษาว่าเนื้อที่ส่วนที่รุกล้ำเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใด การที่ศาลมีคำพิพากษาตามยอมตามความประสงค์ของคู่กรณีแล้ว จึงเป็นการระงับข้อพิพาทโดยคู่กรณีในคดีเอง ดังนั้น เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของ ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งใจหรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่รังวัดสอบเขตที่ดิน หรือกระทำการใดที่เป็น การไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

(คำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อ. ๕๙/๒๕๕๓/ คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๐๓๖/๒๕๖๔)

ชนะคดีเพราะ	ข้อควรระวัง
ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การที่ศาลมีคำพิพากษาตามยอม เป็นการระงับข้อพิพาทโดยคู่กรณีในคดีเอง และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งใจหรือประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่รังวัดสอบเขตที่ดิน หรือกระทำการใดที่เป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด	ในการปฏิบัติหน้าที่รังวัดที่ดิน ข้างรังวัดต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบคำสั่งของทางราชการทุกประการอย่างเคร่งครัด และด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง

เรื่อง เพิ่มโทษทางวินัย

นางสาวจำเริญ อ่อนสระน้อย นิติกรชำนาญการ
นางสาวอารีย์วรรณ ลาภภูวนารถ นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานคดี สำนักกฎหมาย

● ประเด็นคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า การที่ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งเพิ่มโทษจากเดิมลงโทษตัดเงินเดือน ๕ % เป็นเวลา ๓ เดือน เป็นไล่ออกจากราชการ ทั้งที่คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงสรุปข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง กรณีออก น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๔๒๓/๕ ถึง ๔๒๙๗/ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ให้แก่ บริษัท ทีพีโอ โพลีน จำกัด (มหาชน) โดยมีขอบด้วยกฎหมายโดยนำข้อเท็จจริงที่ไม่เกี่ยวกับการกระทำของผู้ฟ้องคดีมาเป็นเหตุในการเพิ่มโทษ ผู้ฟ้องคดีมิได้เกี่ยวข้องในการออก น.ส. ๓ ก. ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีเพียงอนุมัติใบมอบอำนาจการตั้งตัวแทน ให้ยื่นคำขอออก น.ส. ๓ ก. และมีได้ร่วมกับนายประณีตในลักษณะการร่วมกัน โดยแบ่งงานกันทำตามอำนาจหน้าที่แต่อย่างใด ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒๐๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ เรื่อง เพิ่มโทษ และให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการและได้รับเงินเดือนตามปกติ

● คำพิพากษาศาล

ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษายกฟ้อง โดยวินิจฉัยว่า ในการดำเนินการทางวินัยได้กำหนดให้มีการรายงานการสอบสวนและการรายงานการลงโทษต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เป็นการดำเนินการตามขั้นตอน ตามมาตรา ๑๐๙ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นการตรวจสอบการควบคุมการดำเนินการทางวินัยให้ถูกต้องและเหมาะสม การพิจารณาของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยอาศัยข้อเท็จจริงจากสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการ มาประกอบการพิจารณา เพื่อให้การลงโทษทางวินัยถูกต้องและเหมาะสม หากเห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอก็สามารถสั่งลงโทษได้โดยไม่ต้องทำการสอบสวนใหม่ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงยังไม่เพียงพอก็มีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการฯ ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้ ส่วนนายกรัฐมนตรียุติ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยและกำหนดโทษทางวินัย รวมทั้งมีอำนาจเปลี่ยนแปลงโทษให้เหมาะสมแก่กรณีได้ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วมีคำสั่งเป็นประการใด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหน้าที่ออกคำสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีในฐานะกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์บริเวณที่ดิน ตามคำสั่งอำเภอเมืองมวกเหล็ก ที่ ๔๙๕/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๙ มีหน้าที่ต้องออกไปพิสูจน์บริเวณที่ดินที่ขอรังวัดออก น.ส. ๓ ก. ว่ามีลักษณะต้องห้ามมิให้ออก น.ส. ๓ ก. หรือไม่ เพื่อให้การดำเนินการออก น.ส. ๓ ก. เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีได้ออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดินจริงย่อมต้องทราบ ว่าที่ดินไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออก น.ส. ๓ ก. ได้ ผู้ฟ้องคดีได้ลงลายมือชื่อในบันทึก รายงานผลการตรวจสอบที่ดินที่ขอรังวัดจำนวน ๒๓ แปลง ว่าที่ดินทั้ง ๒๓ แปลง อยู่ในหลักเกณฑ์และระเบียบที่สามารถออก น.ส. ๓ ก. ให้แก่ผู้ขอได้โดยมิได้ออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน และได้รายงานการตรวจพิสูจน์ที่ดินอันเป็นเท็จ ทั้งที่ทราบว่าที่ดินไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การออก น.ส. ๓ ก. และไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอที่ให้ตรวจพิสูจน์ที่ดินก่อนการออก น.ส. ๓ ก. โดยมีเจตนาเอื้อประโยชน์ให้มีการออก น.ส. ๓ ก. ให้แก่ผู้ขอ ไม่ว่านายอำเภอเมืองมวกเหล็กจะมีคำสั่ง

มอบอำนาจให้ผู้ฟ้องคดี และนายประณีต ทำการแทนนายอำเภอในหน้าที่เกี่ยวกับที่ดิน ซึ่งเป็นสาเหตุที่นายประณีตสามารถดำเนินการเกี่ยวกับการออก น.ส. ๓ ก. ดังกล่าวได้โดยไม่ต้องผ่านผู้ฟ้องคดีก็ตาม ก็ไม่ใช่เหตุที่ผู้ฟ้องคดีจะนำมาอ้างเพื่อพ้นความผิดดังกล่าวได้ การกระทำของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ อันเป็นการทำให้เสียหาย แก่ราชการอย่างร้ายแรง และรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุทำให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม ๘๕ วรรคสอง และมาตรา ๙๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งมีคำสั่งให้เพิ่มโทษตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้ว เห็นฟ้องด้วยกับความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีไม่มีเหตุต้องเพิกถอนคำสั่งแต่อย่างใด

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อบ. ๔๖/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ อบ. ๕๓๘/๒๕๖๔)

ชนะคดีเพราะ	ข้อควรระวัง
ในการดำเนินการทางวินัย พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐๙ วรรคหก และระเบียบ กพ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้กำหนดให้มีการรายงานการสอบสวนและการรายงานการลงโทษต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเพื่อตรวจสอบควบคุมการดำเนินการทางวินัย ให้ถูกต้องและเหมาะสม หากเห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอ ก็สามารถสั่งลงโทษได้โดยไม่ต้องทำการสอบสวนใหม่ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงยังไม่เพียงพอก็มีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจพิจารณาดำเนินการทางวินัยและกำหนดโทษทางวินัย รวมทั้งมีอำนาจเปลี่ยนแปลงโทษให้เหมาะสมแก่กรณีได้	๑. เจ้าหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ในการปฏิบัติ ๒. เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมายที่ทางราชการกำหนดไว้ โดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการในภายหลัง และเพื่อให้มิให้ต้องถูกลงโทษทางวินัย

ฟังคนอื่น
ฟังได้แค่ชั่วคราว
ถ้าอยากฟังยาว ๆ
ต้องฟังตัวเอง

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/ว ๑๕๐๘๘

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เป็นพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด รวม ๒ ฉบับ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายที่ดินฯ
๒. สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดฯ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด รวม ๒ ฉบับ ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ลดหย่อนการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์หรือห้องชุด ในอัตราร้อยละ ศูนย์จุดศูนย์หนึ่ง (๐.๐๑) เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการเสริมสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการในการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่เป็นเครื่องมือในการระดมทุนผ่านการทำธุรกรรมในตลาดทุนได้ โดยการขายทรัพย์สินที่มีภาระผูกพันในการซื้อทรัพย์สินคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด รายละเอียดปรากฏตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

ที่ส่งมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ สามารถดูรายละเอียดหรือดาวน์โหลดเอกสารได้ที่เว็บไซต์ของกรมที่ดิน www.dol.go.th หัวข้อ “ข่าวประชาสัมพันธ์” หรือเว็บไซต์ของสำนักกฎหมาย www.dol.go.th/legal หัวข้อ “เผยแพร่ข่าวสาร” หรือผ่านคิวอาร์โค้ด (QR Code)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **นิสิต จันทร์สมวงศ์**

(นายนิสิต จันทร์สมวงศ์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๓

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dol.go.th

สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
เป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์
ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

โดยที่คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ให้ลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมการโอนอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“กองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน” หมายความว่า กองทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุนที่มีข้อกำหนดขายคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

“บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของและเป็นผู้ขายทรัพย์สินให้แก่กองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน และซื้อทรัพย์สินนั้นคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

“ทรัสต์” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

ข้อ ๒ ให้เรียกเก็บค่าจดทะเบียนการโอนอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละศูนย์จุดศูนย์หนึ่ง สำหรับการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ทั้งนี้ เฉพาะการจดทะเบียนโอนที่ได้กระทำภายในสองปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

(๒) ทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืนโอนอสังหาริมทรัพย์คืนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตาม (๑) ทั้งนี้ เฉพาะการจดทะเบียนโอนที่ได้กระทำภายในห้าปี นับแต่วันที่ได้รับโอนอสังหาริมทรัพย์นั้น

ข้อ ๓ เพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามข้อ ๒ ผู้ขอจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ต้องมีหนังสือรับรองที่ออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากรเกี่ยวกับการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ในขณะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
เป็นพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์
ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

โดยที่คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ให้ลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมการโอนอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“กองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน” หมายความว่า กองทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุนที่มีข้อกำหนดขายคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

“บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของและเป็นผู้ขายทรัพย์สินให้แก่กองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน และซื้อทรัพย์สินนั้นคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

“ทรัสต์” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

ข้อ ๒ ให้เรียกเก็บค่าจดทะเบียนการโอนห้องชุดทั้งหมดในอาคารชุดซึ่งจดทะเบียนอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และห้องชุดในอาคารชุดซึ่งจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด ร้อยละศูนย์จุดศูนย์หนึ่ง สำหรับการโอนห้องชุดระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโอนห้องชุดให้แก่ทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ทั้งนี้ เฉพาะการจดทะเบียนโอนที่ได้กระทำภายในสองปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

(๒) ทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืนโอนห้องชุดคืนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตาม (๑) ทั้งนี้ เฉพาะการจดทะเบียนโอนที่ได้กระทำภายในห้าปี นับแต่วันที่ได้รับโอนห้องชุดนั้น

ข้อ ๓ เพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามข้อ ๒ ผู้จดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ต้องมีหนังสือรับรองที่ออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากรเกี่ยวกับการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ในขณะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

เป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์

ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนด

ขายคืน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

โดยที่คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ให้ลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“กองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน” หมายความว่า กองทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุนที่มีข้อกำหนดขายคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

“บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของและเป็นผู้ขายทรัพย์สินให้แก่กองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน และซื้อทรัพย์สินนั้นคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

“ทรัสต์” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

ข้อ ๒ ให้เรียกเก็บค่าจดทะเบียนการโอนอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละศูนย์จุดศูนย์หนึ่ง สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่ทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ทั้งนี้ เฉพาะการจดทะเบียนโอนที่ได้กระทำภายในสองปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

(๒) ทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืนโอนอสังหาริมทรัพย์คืนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตาม (๑) ทั้งนี้ เฉพาะการจดทะเบียนโอนที่ได้กระทำภายในห้าปี นับแต่วันที่ได้รับโอนอสังหาริมทรัพย์นั้น

ข้อ ๓ เพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามข้อ ๒ ผู้ขอจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ต้องมีหนังสือรับรองที่ออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากรเกี่ยวกับการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ในขณะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๔ ง ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕)

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
เป็นพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับกรณีการโอนอสังหาริมทรัพย์
ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนด
ขายคืน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ให้ลดการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมการโอนอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับการโอน
อสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน
ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ
ชะลอตัวจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“กองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน” หมายความว่า กองทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์
เพื่อธุรกรรมในตลาดทุนที่มีข้อกำหนดขายคืนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุน
ประกาศกำหนด

“บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นเจ้าของ
และเป็นผู้ขายทรัพย์สินให้แก่กองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน และซื้อทรัพย์สินนั้นคืนตามหลักเกณฑ์
และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

“ทรัสต์” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์ให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

ข้อ ๒ ให้เรียกเก็บค่าจดทะเบียนการโอนห้องชุดทั้งหมดในอาคารชุดซึ่งจดทะเบียนอาคารชุด
ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และห้องชุดในอาคารชุดซึ่งจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุดตามกฎหมาย
ว่าด้วยอาคารชุด ร้อยละศูนย์จุดศูนย์หนึ่ง สำหรับกรณีการโอนห้องชุดระหว่างบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโอนห้องชุดให้แก่ทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน
ทั้งนี้ เฉพาะการจดทะเบียนโอนที่ได้กระทำภายในสองปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

(๒) ทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืนโอนห้องชุดคืนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคลตาม (๑) ทั้งนี้ เฉพาะการจดทะเบียนโอนที่ได้กระทำภายในห้าปี นับแต่วันที่ได้รับโอนห้องชุดนั้น

ข้อ ๓ เพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามข้อ ๒ ผู้ขอจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์ต้องมีหนังสือรับรอง
ที่ออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดตามพระราชกฤษฎีกา
ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากรเกี่ยวกับการโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างบริษัท
หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับทรัสต์ของกองทรัสต์ที่มีข้อกำหนดขายคืน ในขณะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๔ ง ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕)

"แม่" คำแรกลูกเพียรหัดออกเสียง
กล่าวถ้อยเพียงวาจาชื่อแสนใส
น้อยคนนักจักคิดทวนความหมายใน
คำเปรียบใจเมตตาเอื้ออาทร

คือผู้ให้ไม่มีที่สิ้นสุด
เปรียบประดุจสายธารแลสิ่งพร
หล่อเลี้ยงจิตปกป้องภัยไม่แคลนคลอน
คอยพร่ำสอนทันกล้าน้อยให้เติบโต

เที่ยว ชิม ช้อป ... by Tootsy ... ตอน “หยุดใจไว้ที่ Hallstatt”

โดย นางสาววรพรรณ เกียรตินันท์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

มรดกโลกประเภทภูมิประเทศและวัฒนธรรม ในปี ๑๙๙๗ ด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีความโดดเด่น จึงไม่แปลกใจที่หากใครได้มาสัมผัสบรรยากาศ และความสวยงามของที่นี่ จะประทับใจและหลงรักฮัลล์สตัดท์แบบไม่รู้ตัว

♥ เดินทางสู่ฮัลล์สตัดท์

การเดินทางมายังฮัลล์สตัดท์ สามารถมาได้ทั้งรถบัสและรถไฟ ทั้งจากเมืองอื่นๆ ในออสเตรีย และประเทศเพื่อนบ้านใกล้ๆ อย่างเช่น สาธารณรัฐเช็ก หรือเยอรมนี ถ้านั่งรถบัส จะไปลงที่จุดจอดรถด้านหน้าทางเข้าหมู่บ้าน ส่วนรถไฟให้มาลงที่สถานี Hallstatt Bahnhof จากนั้นให้เดินไปขึ้นเรือที่ท่าเรือ Hallstatt Bahnst. ที่อยู่ติดกับสถานีรถไฟ เพื่อไปยังท่าเรือ Hallstatt Markt เป็นอันถึงจุดหมายปลายทางของเราละ

เมื่อเดินทางมาถึงฮัลล์สตัดท์ เราใช้การ “เดิน” เพื่อเที่ยวในหมู่บ้าน เนื่องจากทางรถไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวนำรถเข้าไปด้านใน (ใครที่ขับรถมา จอดรถได้ที่ด้านหน้าทางเข้าหมู่บ้านเช่นกันค่ะ) ภาพแรกที่เราเห็น ซึ่งเป็นมุมยอดฮิต คือ ริมทะเลสาบที่อยู่ท่ามกลางหุบเขา แวดล้อมไปด้วยบ้านเรือนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวสไตล์อัลไพน์ (Alpine) สร้างลดหลั่นกันไปตามไหล่เขา โดยมียอดหอนาฬิกาของโบสถ์ เป็นเอกลักษณ์ของริมทะเลสาบแห่งนี้ wow ! สวยจริง ๆ เลยค่ะ

♥ เดินเที่ยวไฮไลท์หมู่บ้าน

“เที่ยว ชิม ช้อป” ฉบับนี้ ขอพาคุณผู้อ่านทุกท่านไปยังสถานที่ที่ได้ชื่อว่า หมู่บ้านริมทะเลสาบที่สวยงามที่สุดในโลก จะเป็นที่ไหนไปไม่ได้เลย นอกจาก **ฮัลล์สตัดท์** (Hallstatt) หนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศออสเตรีย นั่นเองค่ะ

ฮัลล์สตัดท์ เป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ มีประชากรไม่ถึง ๑,๐๐๐ คน ตั้งอยู่ทางตะวันตกของทะเลสาบฮัลล์สตัดท์ (Lake Hallstatt) ในเขตภูมิภาคซาลซ์คัมเมอร์กูท (Salzkammergut) ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศออสเตรีย

จนถึงยุคการยูเนสโกให้การยอมรับและขึ้นทะเบียนเป็น

จนถึงยุคการยูเนสโกให้การยอมรับและขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกของฮัลล์สตัดท์เป็นถนนเล็ก ๆ เลียบทะเลสาบชื่อว่า ถนนซีสตราซ (Seestrasse หรือ Seestraße) ระยะทางประมาณ ๕๐๐ เมตร มีทั้งร้านขายของที่ระลึก และบ้านที่ถูกตกแต่งด้วยดอกไม้หรือไม้เลื้อยตามกำแพงที่ดูโดดเด่น หลายบ้านนำเครื่องมือหรือสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มาประดับไว้ด้านนอกด้วย เมื่อเดินตามทางนี้ไปเรื่อย ๆ จะเจอกับจัตุรัสใจกลางเมือง (Central Square Marktplatz) ซึ่งเป็นย่านธุรกิจตั้งแต่

๕๖ เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน

สมัยก่อน มีทั้งร้านขายของ โรงแรม และร้านอาหาร อยู่รอบ ๆ จัดรูปร่างที่อยู่วิถีบริเวณกลางจัตุรัส สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ให้กับเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งร้ายแรงที่สุดในฮัลล์สตัดท์ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๑๗๕๐ ซึ่งทำให้บ้านเรือนเสียหายกว่า ๓๕ หลัง

เดินต่อไปอีกนิด ก็จะเจอกับ **Hallstatt Lutheran Church** โบสถ์ที่เราเห็นอยู่ริมทะเลสาบตั้งแต่เดินเข้าหมู่บ้าน โบสถ์แห่งนี้เป็นของนิกายโปแตสแตนต์และเป็นโบสถ์เก่าแก่ประจำเมืองของชาวฮัลล์สตัดท์ สร้างขึ้นในปี ๑๗๔๕ ตัวอาคารเป็นแบบนีโอโกธิค (Neo-Gothic) มีจุดเด่น คือ หลังคาปลายแหลมสูงที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้เรามองเห็นโบสถ์นี้ตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะเดินอยู่ที่ไหนในหมู่บ้านก็ตาม ที่สำคัญเปิดให้เข้าชมฟรีทุกวัน ใครพอมีเวลาเหลือไปนั่งชมวิวทะเลสาบด้านหลังโบสถ์ได้นะคะ

ใครที่ชอบความสลับ ให้เดินต่อไปยัง **Beinhaus** หรือ **The Bone House** อาคารขนาดเล็กที่ถูกสร้างขึ้นในปี ๑๗๒๐ เพื่อรวบรวมหัวกะโหลกไว้กว่า ๑,๒๐๐ ชิ้น ส่วนขั้นตอนการนำหัวกะโหลกมาไว้ที่นี่ จะมีการทำความสะอาดและฝังแดดกว่า ๑ สัปดาห์ ก่อนจะนำมาสลักชื่อและระบายสีเป็นรูปดอกไม้ต่าง ๆ โดยในปี ๑๙๔๓ ได้นำหัวกะโหลกชิ้นสุดท้ายเข้ามายังอาคารแห่งนี้ ส่วนสาเหตุที่เก็บรวบรวมไว้ที่นี่ เนื่องจากไม่มีพื้นที่สำหรับฝังหลุมศพนั่นเอง

♥ ซื้ออะไรดีไม่ติดมือ

เนื่องจากบริเวณนี้ เคยเป็นที่ตั้งของเหมืองเกลือ โบราณเมื่อ ๗,๐๐๐ ปีที่แล้ว จึงไม่น่าแปลกใจที่ตลอดเส้นทางเดินเที่ยวหมู่บ้าน นอกจากจะมีร้านขายของที่ระลึกและของฝากทั่วไป อย่างโปสการ์ด แม็กเน็ต หรือผ้าพันคอแล้ว ที่นี่ยังมีเกลือใส่ในขวดเล็ก ๆ หลากหลายแบบ สีสันสวยงาม ให้เลือกซื้อเก็บไว้เป็นที่ระลึกด้วย

♥ ชิมปลาแสนอร่อย

มาฮัลล์สตัดท์ทั้งที สิ่งที่ไม่ควรพลาด คือ การได้ลิ้มลองเมนูปลาจากทะเลสาบ ที่ทั้งสดและแสนอร่อย ร้านอาหารที่ขอแนะนำ มีชื่อว่า **See-Terrassen Café Polreich** เมนูขึ้นชื่อของทางร้าน เช่น ปลาเทราต์จากทะเลสาบฮัลล์สตัดท์อบกับพาร์สลีย์ มะเขือเทศ เสิร์ฟพร้อมสลัดผัก (Baked trout from Lake Hallstatt with parsley

potatoes and a small green salad) หมูชุบแป้งทอดสไตล์เวียนนา

กับพาร์สลีย์ มะเขือเทศ เสิร์ฟพร้อมกับซอสแครนเบอร์รี่และสลัด (Schnitzel Vienna style from pork with parsley potatoes and cranberries and a small salad) ส่วนใครที่ชอบทานของหวานไม่ควรพลาด แอปเปิ้ลสดรูเดิ้ลราดซอสวานิลลาและวิปครีม (Warm apple strudel with vanilla sauce and whipped cream) ที่ทางร้านภูมิใจนำเสนอมาก อืม...อร่อยสมคำร่ำลือ ไม่ผิดหวังจริงๆ นอกจากอาหารที่รสชาติถูกปากแล้ว ทางร้านยังมีที่นั่งทั้งด้านในและนอกร้าน ให้เลือกนั่งชมบรรยากาศทะเลสาบสวยๆ ได้ตามใจชอบ

ใครชอบถ่ายรูปธรรมชาติสวย ๆ อย่าลืมหยิบกล้องมาเตรียมไว้ รอกดชัตเตอร์ตอนหงส์บินเหนือน้ำ ขอบอกว่าเป็นภาพที่ประทับใจมาก ๆ ค่ะ ส่วนใครที่มีเวลาน้อยหรือยังไม่อยากทานชุดใหญ่ ตอนเดินออกจากหมู่บ้าน แวะหาของทานเล่นรองท้องได้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ตที่อยู่ด้านหน้าได้เลย

♥ แวะเที่ยวเหมืองเกลือสุดคลาสสิก

อีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวสุดฮิตที่ห่างจากหมู่บ้านฮัลล์สตัทท์ไมไกล ก็คือเหมืองเกลือ **Salzwelten Hallstatt หรือ Hallstatt Salt Mine** โดยเราจะต้องนั่งกระเช้าไฟฟ้าเพื่อขึ้นไปยังเหมืองเกลือที่อยู่บนเขากันคะ นอกจากจะมีนันทนาการบอกเล่าประวัติที่นี่ ให้เราได้เห็นวิถีชีวิตของชาวเหมืองในสมัยก่อนกันแล้ว ยังมีสไลเดอร์ไม้กระดานแบบโบราณ (ที่ว่ากันว่าเก่าแก่ที่สุดในยุโรป) ให้ทุกคนได้เล่นอีกด้วย ชมเหมืองเกลือกันแล้วอย่าเพิ่งรีบกลับนะคะ เดินต่อไปที่ Sky Walk จุดชมวิวที่ยื่นออกไปจากหน้าผาสูง ๑,๑๔๔ ฟุต เพื่อชมวิวหมู่บ้านฮัลล์สตัทท์แบบพาโนรามาด้วยกัน ใครไม่ไป ถือว่าพลาดคะ

การชมเหมืองเกลือใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง ถ้ารวมเวลาทั้งหมด เริ่มตั้งแต่เดินไปเหมืองเกลือ นั่งกระเช้าไฟฟ้า และเดินเที่ยว Sky Walk จะใช้เวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง ค่าเข้าชมเหมืองเกลือและขึ้นรถกระเช้าไฟฟ้า ๓๖ ยูโร ส่วนใครจะนั่งกระเช้าไฟฟ้าไปชมวิวอย่างเดียว ค่าตั๋วขึ้นกระเช้าไฟฟ้าไป-กลับอยู่ที่ ๒๐ ยูโร ขอเตือนว่า ให้เผื่อเวลาสำหรับการเที่ยวที่นี่และเช็คเวลาปิดกันดี ๆ เพราะแต่ละฤดู จะปิดในเวลาต่างกัน และไม่เปิดให้เข้าชมในช่วงฤดูหนาวประมาณ ๑ เดือน และนี่คือสาเหตุที่เราไม่มีรูปมาฝากกัน เพราะตอนไปถึงเหมืองเกลือก็ปิดแล้ว ใครสนใจไปที่นี้ เช็คตารางเวลา ราคาตั๋ว และลองดูรูปภาพได้ที่เว็บไซต์นี้คะ <https://www.salzwelten.at/en/hallstatt>

♥ หาที่พักสุดอากาศแสนบริสุทธิ์

ใครที่ต้องการสัมผัสบรรยากาศของฮัลล์สตัทท์อย่างใกล้ชิด คงต้องจองที่พักล่วงหน้ากันสักหน่อย เพราะมักเต็มด้วยความรวดเร็วและราคาสูงมาก ดังนั้น ขอแนะนำให้ไปพักที่หมู่บ้านโอเบอร์ทรูน (Obertraun) ที่อยู่ห่างจากฮัลล์สตัทท์เพียง ๑ สถานีรถไฟแทน แนะนำที่พักชื่อ Haus Bellevue Obertraun ที่อยู่ใกล้กับสถานีรถไฟ Obertraun เป็นบ้านหลังใหญ่ ตกแต่งน่ารัก เข้าไปพักแล้วเหมือนกับอยู่บ้านตัวเองเลย บรรยากาศรอบบ้านจะเป็นทุ่งที่ล้อมรอบด้วยภูเขา อากาศสดชื่นมาก ๆ และคุณลุงเจ้าของบ้านใจดีมาก ส่วนใครที่ขับรถมา อย่าลืมแวะพักผ่อนที่สวนสาธารณะน้ำกลางทาง ก่อนถึงโอเบอร์ทรูนด้วยนะคะ รมรื่นและสดชื่นมากคะ

เชื่อว่าหากใครได้ไปฮัลล์สตัทท์แล้ว คงตกหลุมรักหมู่บ้านสุดแสนโรแมนติกแห่งนี้ได้ไม่ยากตั้งแต่แรกเห็น จนทำให้

ก่อนกลับ เราต้องหันไปมองอีกครั้ง และบอกกับตัวเองว่า “See you next time, my Hallstatt.” ทริปนี้ขอบคุณไกด์สาวของเราเช่นเคย คุณรุจิยา แก้วไทรเทียน (ต้อง) อีกเช่นเคย ผู้เก่งในเรื่องการวางแผนที่ และหาสถานที่พักและที่เที่ยว

ฝีดาษลิง (Monkeypox).....รู้ไว้ไม่ตระหนก

ในปี ๒๕๖๕ นอกเหนือจากการระบาดต่อเนื่องของโรคโควิด-19 แล้ว ยังมีโรคติดเชื้อไวรัสอีกชนิดหนึ่งที่มีการระบาดในช่วงนี้เช่นกัน คือโรคฝีดาษวานรหรือฝีดาษลิง (Monkeypox) ในบทความนี้ เราจะมาทำความรู้จักกับโรคฝีดาษลิง เพื่อเป็นข้อมูลในการระวังและป้องกันตนเองต่อไป

โรคฝีดาษวานรหรือฝีดาษลิง (Monkeypox) มีสาเหตุจากการติดเชื้อไวรัสฝีดาษลิง

(Monkeypox virus) ไวรัสชนิดนี้อยู่ใน Family Poxviridae และ Genus Orthopoxvirus ซึ่งมีความใกล้เคียงกับไวรัสที่ทำให้เกิดโรคฝีดาษหรือไข้ทรพิษ (smallpox) ในคน แต่โรคฝีดาษลิงจะมีอาการรุนแรงน้อย

การระบาดของโรคฝีดาษลิงพบมากในประเทศแถบแอฟริกากลางและตะวันตก รวมถึงประเทศอื่น ๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อิสราเอล ไนจีเรีย อินเดีย อังกฤษ และสิงคโปร์ เป็นต้น โดยในการระบาดใหญ่ในปี ๒๐๒๒ พบว่า มีการระบาดในหลายประเทศที่ไม่เคยเป็นแหล่งระบาดในอดีตมาก่อน ปัจจุบัน (ข้อมูลวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ จากเว็บไซต์ 2022 Monkeypox Outbreak Global Map ของ CDC) มีรายงานผู้ป่วยโรคฝีดาษลิงมากกว่า ๓๐,๐๐๐ ราย ใน ๘๙ ประเทศทั่วโลก โดยในประเทศไทย (ข้อมูลวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕) มีรายงานยืนยันผู้ป่วยโรคฝีดาษลิงทั้งสิ้น ๕ ราย ซึ่งเป็นชาวต่างชาติ ๒ รายและชาวไทย ๓ ราย

ปัจจุบันโรคฝีดาษลิงจัดเป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern หรือ PHEIC) ตามประกาศขององค์การอนามัยโลกเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๕ นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยได้กำหนดโรคฝีดาษลิงเป็นโรคติดต่อเฝ้าระวัง ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

สายพันธุ์ของเชื้อไวรัสฝีดาษลิงที่มีรายงานการระบาดมี ๒ สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์ Central African (Congo Basin) clade และ West African clade โดยสายพันธุ์ Central African clade จะทำให้เกิดอาการที่รุนแรงและอัตราการเสียชีวิตสูงกว่าโดยมีอัตราป่วยตายอยู่ที่ร้อยละ ๑๐ ในขณะที่ West African clade จะมีอัตราป่วยตายอยู่ที่ร้อยละ ๑ ต่อมาองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดการเรียกชื่อสายพันธุ์ของเชื้อไวรัสฝีดาษลิงใหม่ (ข้อมูลวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕) โดยเรียกไวรัสสายพันธุ์ Central African clade เป็น Clade I ในขณะที่เรียกไวรัสสายพันธุ์ West African clade เป็น Clade II นอกจากนี้ไวรัสในกลุ่ม Clade II ยังแบ่งเป็น Clade IIa และ Clade IIb ตามลำดับ โดยสายพันธุ์หลักที่พบการระบาดในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือ ค.ศ. ๒๐๒๒ อยู่ในกลุ่ม Clade IIb

● การติดต่อของโรคฝีดาษลิง

๑. การติดต่อจากสัตว์สู่คน ผ่านการสัมผัสโดยตรงกับเลือด สารคัดหลั่ง รวมถึงแผลและรอยโรคตุ่มหนองที่ผิวหนังหรือเยื่อเมือกของสัตว์ที่ติดเชื้อ การรับประทานเนื้อสัตว์ที่ปรุงไม่สุก โดยสัตว์ที่เป็นแหล่งรังโรคหรือกักโรค คือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็ก โดยเฉพาะสัตว์ในตระกูลลิงและสัตว์ฟันแทะต่าง ๆ เช่น หนู กระรอก กระต่าย เป็นต้น

๒. การติดต่อจากคนสู่คน ผ่านการสัมผัสใกล้ชิด สัมผัสโดยตรง หรือสัมผัสกับสารคัดหลั่งในระบบทางเดินหายใจ น้ำลาย/น้ำมูก ตุ่มแผลหรือรอยโรคของผู้ป่วย การใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้ที่มีเชื้อ

อย่างไรก็ตามปัจจุบันการติดต่อผ่านเพศสัมพันธ์ยังไม่มีข้อมูลที่แน่ชัดในปัจจุบัน ซึ่งโอกาสการแพร่เชื้อจากคนสู่คนมักมาจากการสัมผัสใกล้ชิดกับคนที่ป่วยโรค

นอกจากนี้การมีเพศสัมพันธ์อาจเป็นหนึ่งในการถ่ายทอดเชื้อได้รวมถึงการมีคู่นอนหลายคนก็ถือเป็นอีกความเสี่ยงในการติดเชื้อได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลที่แน่ชัดว่าเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

● อาการของโรคฝีดาษลิง

๑. ระยะฟักตัว ๕ - ๒๑ วัน นับจากวันที่สัมผัส

๒. อาการ

ผู้ติดเชื้อจะมีไข้ ปวดศีรษะ ต่อมฝีดาษหรือต่อมน้ำเหลืองโต ปวดหลัง ปวดกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย โดยอาการที่เป็นลักษณะเด่นของโรคฝีดาษลิงเมื่อเทียบกับไข้หวัดใหญ่หรือโรคอื่นที่ใกล้เคียงกันคือต่อมน้ำเหลืองโต โดยตุ่มหรือผื่นที่ผิวหนังมักเกิดขึ้นภายใน ๑ - ๓ วัน หลังจากมีไข้หรือหลังช่วงไข้ลดลง ในผู้ป่วยบางรายอาจมีผื่นขึ้นนํามาก่อน ตุ่มหรือผื่นที่เกิดขึ้นมักพบที่ใบหน้าและกระจายไปส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น แขนและขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณฝ่ามือและฝ่าเท้า นอกจากนี้ยังพบบริเวณลำตัว เยื่อในช่องปาก ศีรษะ เยื่อบุดวงตา อวัยวะเพศ และรอบทวารหนัก ลักษณะของผื่นจะมีตั้งแต่ผื่นที่แบนราบไปกับผิวหนัง ตุ่มนูนขึ้นจากผิวหนัง ตุ่มน้ำใส ตุ่มหนอง จนถึงตุ่มที่แห้งและตกสะเก็ดหลุดออกมา ผู้ป่วยจะถูกแยกกักเป็นเวลา ๒๑ วัน หรือจนพ้นระยะแพร่เชื้อคือทุกรอยโรค ได้แก่ ผื่นและตุ่มบนร่างกายแห้ง ตกสะเก็ดและสะเก็ดหลุดออก รวมถึงมีผิวหนังปกติซำได้ ดังนั้น ถ้ามีอาการหรือสงสัยเข้ากับโรคฝีดาษลิงควรพบแพทย์และแยกตัวทันที

โดยมากโรคนี้จะมีอาการไม่รุนแรงและมักหายได้เองภายใน ๒ - ๔ สัปดาห์ อย่างไรก็ตามอาการรุนแรงสามารถพบได้ในผู้ป่วยเด็ก รวมถึงผู้ที่มีการทำงานของภูมิคุ้มกันผิดปกติหรือลดลง อาการแทรกซ้อนที่พบได้คือ การติดเชื้อไวรัสฝีดาษลิงซ้ำ การติดเชื้อแบคทีเรียซ้ำ หลอดลมและปอดอักเสบ ติดเชื้อในกระแสเลือด ใช้สมองอักเสบ ที่อาจส่งผลให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้ รวมทั้งอาจเกิดการติดเชื้อที่ดวงตาที่ทำให้เสี่ยงต่อภาวะตาบอด อย่างไรก็ตามอัตราการตายของโรคนี้ค่อนข้างต่ำโดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ ๕

● การวินิจฉัย

การวินิจฉัยโรคฝีดาษลิงจะอาศัยการซักประวัติเดินทางไปพื้นที่เสี่ยง ประวัติการสัมผัสโรค รวมถึงอาการของผู้ป่วยร่วมกับการตรวจร่างกายโดยแพทย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะและตำแหน่งของผื่น และตุ่มรวมถึงการมีภาวะต่อมน้ำเหลืองโตหรือไม่

การตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการจะเก็บตัวอย่างจากบริเวณตุ่มแผล ตุ่มหนอง สะเก็ดแผลจากบริเวณที่ติดเชื้อ เช่น ผื่นหรือในช่องปากไปตรวจหาเชื้อไวรัสฝีดาษลิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจหาสารพันธุกรรมของไวรัสด้วยวิธีทางอณูชีววิทยา เช่น polymerase chain reaction หรือ PCR นอกจากนี้ยังสามารถตรวจหาภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัสฝีดาษลิงจากเลือดได้เช่นกัน ในขณะที่การเพาะแยกเชื้อไวรัสทำได้ยากในห้องงานวิจัยและต้องอาศัยห้องปฏิบัติการที่มีความจำเพาะ มีมาตรฐานและความปลอดภัยสูง

● การรักษา

การรักษาผู้ป่วยฝีดาษลิงเป็นการรักษาตามอาการของผู้ป่วย เช่น ลดไข้ ลดความไม่สบายจากตุ่มหนองรวมถึงป้องกันภาวะแทรกซ้อนและผลกระทบระยะยาวหลังหายจากโรค นอกจากนี้ ต้องระวังไม่ให้เกิดการติดเชื้อแบคทีเรียซ้ำบริเวณตุ่มแผล ปัจจุบันยาต้านไวรัสที่ใช้รักษาโรคฝีดาษลิงคือ Tecovirimat (TPOXX) โดยมักให้ในผู้ป่วยติดเชื้อที่มีอาการรุนแรง

● การป้องกัน

๑. หลีกเลี่ยงการสัมผัสเลือด สารคัดหลั่ง หรือตุ่มหนองของสัตว์ที่ติดเชื้อ
 ๒. หมั่นล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์เจลบ่อย ๆ
 ๓. สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง
 ๔. หลีกเลี่ยงพื้นที่แออัดและเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วยเข้าข่ายหรือผู้ป่วยยืนยันโรคฝีดาษลิง
 ๕. รับประทานเนื้อสัตว์ที่ปรุงสุก หลีกเลี่ยงการทานเนื้อสัตว์ที่ปรุงไม่สุก
 ๖. ถ้ามีประวัติเสี่ยงสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อควรแยกตัวและพบแพทย์ทันทีถ้ามีอาการเข้ากันได้กับโรคฝีดาษลิง
- ทั้งนี้ ในผู้ที่สัมผัสหรือมีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อจะต้องแยกสังเกตอาการหรือกักตัวเป็นเวลา ๒๑ วัน ปัจจุบันมีวัคซีนที่ได้รับอนุญาตในสหรัฐอเมริกาคือ JYNNEOS นอกจากนี้ยังสามารถใช้วัคซีนใช้ทรัพย์สินในการป้องกันโรคฝีดาษลิงได้ โดยมีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคร้อยละ ๘๕

ที่มา : อาจารย์ ดร.ทพ. เมธี ศรีประพันธ์

ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เข้าถึงได้จาก : <https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/609/ฝีดาษลิง/>

ไม่ยึดมั่น แม้ใจที่เป็นกลาง

...แม้ความรู้สึกกลาง ๆ เดี่ยวก็เปลี่ยนแปลง
บังคับให้อยู่ตลอดไม่ได้อยู่ดี แม้ความรู้สึกกลาง ๆ
ที่ประคองอยู่ ก็ไม่ควรยึดมั่น ว่าใจเราเป็นกลาง
เมื่อไม่ยึดมั่น แม้ใจที่เป็นกลาง ก็จะหลุดออกจากใจที่ชอบ
ใจที่ไม่ชอบ และใจที่เป็นกลาง เมื่อหลุดออก ใจภายใน
ย่อมสงบ เมื่อสงบย่อมเป็นสุข เพราะปลอดจากภัย
อันเกิดจากความยึดติดในเรื่องทั้งสิ้นทั้งปวง..

- พระอาจารย์สุรพจน์ สักการโก -

อธิบดีกรมที่ดิน นำคณะผู้บริหารกรมที่ดินถวายสัตย์ปฏิญาณ
เพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๕

นายนิสิต จันทร์สมวงศ์ อธิบดีกรมที่ดิน นำคณะผู้บริหารกรมที่ดินถวายสัตย์ปฏิญาณ
เพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕
ณ ลานอเนกประสงค์ ชั้น ๒ กรมที่ดิน

ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ กรมที่ดิน เป็นประธานการประชุม
คณะทำงานเตรียมความพร้อมการจัดพิธีประกาศเกียรติคุณข้าราชการและลูกจ้างประจำ
ผู้เกษียณอายุราชการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕

นายวราพงษ์ เกียรตินิมรุ่ง ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ กรมที่ดิน เป็นประธานการประชุม
คณะทำงานเตรียมความพร้อมการจัดพิธีประกาศเกียรติคุณข้าราชการและลูกจ้างประจำ ผู้เกษียณอายุราชการ
เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๕
ณ ห้องประชุมสำนักงานเลขานุการกรม

ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ กรมที่ดิน ร่วมประชุมคณะอนุกรรมการ
แก้ไขปัญหาที่สาธารณประโยชน์และที่ดินเอกชนปล่อยทิ้งร้าง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕

นายณรงค์ สิบตระกูล ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ กรมที่ดิน ร่วมประชุมคณะอนุกรรมการ
แก้ไขปัญหาที่สาธารณประโยชน์และที่ดินเอกชนปล่อยทิ้งร้าง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕
โดยมีนายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานการประชุม
เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมราชสิห์ กระทรวงมหาดไทย

รองอธิบดีกรมที่ดิน เป็นประธานเปิดโครงการอบรมให้ความรู้ช่างรังวัดเอกชน
ตามโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน ระยะที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เปลี่ยน แก้วฤทธิ์
รองอธิบดีกรมที่ดิน

นายเปลี่ยน แก้วฤทธิ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน เป็นประธานเปิดโครงการอบรมให้ความรู้ช่างรังวัดเอกชน
ตามโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน ระยะที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๖ อาคารรังวัดและทำแผนที่
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

รองอธิบดีกรมที่ดิน เป็นประธานการประชุม
คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๕

นายสมเกียรติ ธนอมกิตติ รองอธิบดีกรมที่ดิน เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน
กรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕
ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๖ กรมที่ดิน

รองอธิบดีกรมที่ดิน ร่วมพิธีมอบโฉนดที่ดินทั่วประเทศ
นำสุขคล้ายทุกซ์ให้ประชาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

นางสมบัติ จันทรวัดณ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน ร่วมพิธีมอบโฉนดที่ดินทั่วประเทศ นำสุขคล้ายทุกซ์ให้ประชาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดนครพนม สกลนคร มุกดาหาร บึงกาฬ อุดรธานี และหนองคาย ให้แก่ราษฎร จำนวน ๑๐๐ แปลง เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอดงยาง ตำบลดงยาง อำเภอดงยาง จังหวัดนครพนม

รองอธิบดีกรมที่ดิน มอบนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติราชการให้กับผู้เข้ารับการอบรม
โครงการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (สาขา)
มุ่งสู่ความเป็นเลิศ รุ่นที่ ๕

นางพนิตาภรณ์ ปราชญ์นคร รองอธิบดีกรมที่ดิน มอบนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติราชการ
ให้กับผู้เข้ารับการอบรมโครงการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด (สาขา)
มุ่งสู่ความเป็นเลิศ รุ่นที่ ๕ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการกรมที่ดิน บางขุนเทียน